

309399 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. } దేన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ జనవరి నెల 22 వ తేది బుధవారము } 240
సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర పౌష మాస బహుళ షష్ఠి. } సంచిక ౨౪౦

వెల స్వల్పము!

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచికోనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పలకు

జనము
పరమావధము.

తలనొప్పలమామ్రుక. నాయుపుటబొటాపుక. పొన్నపుసెప్పల బొరడొలుక. పొట్టును బోగొట్టును ఇతి యివి యననేల నకలనిధమైన నొప్పలకు సుఖదీనిరంటిది. వనమాలికలచే హిందూజాతీయందు తయారు చేయ బడు చుంచినందున నీనివి విభేదములకాని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే వేలవేల యోగ్యతా కరములు పొందియున్నది. అన్ని చికాబములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామర తైలము

తామర, తీట, ఏనుగుగడ్డి, గురగ, ఉంగరములచేతిచుట్టు, రసీకారుట, వెంట్రుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములకు గాఢము చేయగలదు. రాజారాణి బొమ్మను చూచికోనిట మంచిది. వెల 0-6-0 లు మాత్రమే.

మోహినీ తైలము

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 కులములు నూనెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

కంటిసొప్పలకు దివ్యవధము; నువ్వునకలిగియుండును. సర్వపాపాన్యాయక వాడుటకు తగియున్నది. డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లు.

అమృతాంజనము డిపో,

6, తంబుకెట్టినిధి, మద్రాసు.

109, ఫేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

"ఎలెక్ట్రా" వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైనకాలములో తమ సంకేతికస్థలములకు పోగలరు.

"ఎలెక్ట్రా"

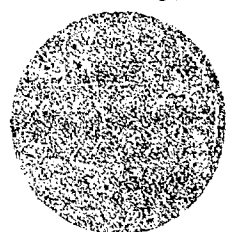
(1049)

ఎలెక్ట్రా లివరు నడక

చాల దివ్యముగనుండును.

గడియారములయొక్క శక్తి మైన

వలెకలములలో చేయబడినది.

తెన్నలో 1914 సం॥న జరిగిన
కాతీయ నమ్రప్రదర్శనమున గృహిలు
స్వీసు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి
(గృహంబు ప్రీత్స) ఒసంగబడినది.
గొప్ప బహుమానము.

గ్వాల్టే కంపెనీ, స్విస్ మేడు.

నమ్మక మైనగడియారములు. చొకధరలు. నలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోటను దొరకును.

వజంట్లు: జి. ఇ. సంపత్తుకెట్టి అండుకో, ఎస్.ప్లనేడు, మదరాసు.

అమృతాంజనము

ఈ అమృతాంజనము కర్మములను చేసి దీర్ఘాయుషు పొందెను. అది చాలము కఠినమైనది. అందుచేతనే దీనిని కఠినమైనదిగా పేర్కొన్నారు. ఈ అమృతాంజనము ఎల్లప్పుడూ కఠినమైనదిగా ఉంటుంది. దీనిని చూచి, భేదము, అపరాధము, అపరాధములను మన్నించి, తనకు దీనిని పొందెను.

(గీత) అమృతాంజనము 1-కి రూ. 2-0-0.

అమృతాంజనము ముద్రాకర్త గోపింద్ర,

అంబేద్కర్ రోడ్డు, మద్రాసు, 1917, బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణ.

మలయ చందనము

మీరు మీద (1251) తెగరోగమును దురారము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
గులకు తగ లెరుగదు. పర్యవేక్షణ లేదు. సీతకాశి
విషయము మున్నగు కఠినచికిత్సల పనిలేదు. అచ్చ
దరని విశ్వకేం మైన మామలయచందనము ఎలుపు
తెలుపు, తన్ను అను మాడు విధముల
తెగరోగమును మాడుటలలో నూనెను. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వసార్వసి, రాజమండ్రి.

అద్భుతనివారినీ.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలెక్ట్రా టాక్ నెరపు

ఇది బలహీన
అవును నీరస
అవును మందు
నిద్ర తరుండు
ట, భూకంప
తక్కువగను
గుడగు నిద్ర
గా మారుదు.

దేనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిద్రత్రవ, బలహీనత
అయాసము, కుళ్లనవ్వచుపోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు సుమస్తలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మోల
లను వారికి ప్రకృతమైనందు; బలమును గలిగించును. అశు
శేలమంది ఇందునలన బాగుపడినవారు. సుప్రసాద శేటిదినశే
ఒక ఇడ్డిని కొని వానిని నూర్చు ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 " " " 2-0-0

నవీనము! పరిమళ ప్రవృత్తులు ల రాజు నవీనము!

ఆటో డిల్ బహర్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆపూర్వ
వాసనయును కలదు. ఆటోకహల్ సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము జాతీగారేదు. శేరిగుడ్డలో గాని చొ
క్కాయ వైనగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందా
దను మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవింతురు. ఇతర వాసనలు తేలి
తేనియుండిగా యీ ఆటోదిల్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

వెల 1/2 గ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జి
,, 1 గ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు శిమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జమ్మకునేడు వీధి, బొంబాయి.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(984) ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ
దృష్టి, నాస్తలాభము, ఇగ్నీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర
కాస్త్రము, భూక వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లు
పేక తమాషాలు, విచిత్రనివోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక
మనుష్యుని నూయించేయట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట,
జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచే మూట
లాడించుట, భూమిపైన గజమయైత్తున గాలిలో మనుష్యుని
నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము
లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్సాహముగా మేజిక్
చేయగలరని గ్యారంటీ యుచ్చుచున్నాను. దీని వెల 4 రూ॥
పి. ఆర్. జనార్దనం వాయుడి, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

ఇనుప వ్యాసారము

ఈ గద్ద నీళ్లగొట్టుము, నాస్తమార్కు నెమెంట
కోల్తారు, అమెరికా గుండ్రపు కంబీలు, చట్టములు, కల
యి నుల్లుకంబీలు, మేకుపీప్పలు, బొట్టునట్లు, వయర్ నెవి
గు మొదలైన సామానులు ఆమృతమునను సేద్యముగా నున్నవి.
వెలలకు కాగితము వ్రాయవలెను.

అబ్దుల్ అలీ మహమ్మద్ అలీ కంపెనీ,

(1412) 18, నెంబుదాను వీధి, మదరాసు.

రాష్ట్రాంగసంస్కరణములు

మదరాసు శాసనసభాసభ

జి. రామచంద్రారావు నాయకులు ఎం. పి. గారు మా కిటుల వ్రాసినట్లుగా:-

మండలి వ్యాపకమునందు రాష్ట్రాంగసంస్కరణములందు రాష్ట్రీయకావనముల కంటకరకు ప్రాముఖ్యము నీయవలయునో చర్చించియున్నాము. మనరాజధానికి సంబంధించిన తనరకు శాసనసభయొక్క అంగనిర్మాణ మేలాగున యుండవలయునో, ఈవ్యాసమునందు చర్చించెదము. అంగనిర్మాణమునందు చేతులవసిన మార్పులు పూనినవి నూచియుటకు ప్రకృతియు కాంగ్రెసు లీగునాని ప్రణాళికగాని రాష్ట్రీయకావనసభానిర్మాణము, మాంటాగు చెంపర్ల రిపోర్టునందు, నూచింపబడిన ప్రభుత్వప్రణాళికను ప్రకృతియు ప్రజలయెదుట నున్నవి. ఈ రెండు తెగల అభిప్రాయములను బట్టి ప్రణాళికయనుట కేది లాభదాయకమో నిర్ణయించుట అంతిమప్రశ్నయై నున్నది. మన మీరెండు అభిప్రాయములను చక్కగా నాలోచించినయెడల కొన్నివోట్ల ని సభానిర్మాణము నట్లు అంతి భేదాభిప్రాయములను జూపుచుండుట లేదు. అభిప్రాయ ఎచ్చటనో ఒకవోటు భేదములున్నను వానిని పరిగణించవలసినంత గొప్పవికావు.

కాంగ్రెసు లీగుస్మితునందు సెద్దరాష్ట్రీయలందు గల కావనసభలకు 125 మంది తక్కువకాకుండ సభ్యులుండవలయుననియు, కావన సభా సభ్యులలో 4/5 వంతు సభ్యులు ప్రజలచే సెట్టుకొనబడవలయుననియు మిగిలిన 1/5 వంతువారు అధికారులచే నియోజింపబడుననియు నుండవలయుననియు, సభ్యులందఱు, విశాలతరము లగు ఎన్నిక సంఘములచే సెట్టుకొనబడుటకు సదుపాయములు చేయవలయుననియు, అల్పసంఖ్యకులచే ముట్టమైన ఇతర సంఘములవారు సభాసభ్యులకు సెట్టుకొనబడుటకు తగిన అవకాశములు చూపవలయుననియు నూచింపబడినది, మాంటాగు చెంపర్ల రిపోర్టునందు ఈ సూచనల నన్నిటిని అంగీకరించుచు, ప్రతిరాష్ట్రీయునందును, విశాలతరమగు రాష్ట్రీయకావనసభ యుండవలయుననియు, అందు అధికసంఖ్యయు ఎక్కువకావనియు సభ్యులుండవలయుననియు, విశాలతరమగు ఎన్నిక సంఘములచే ప్రత్యేకముగా సభ్యులెక్కుకొనబడవలయుననియు అవసరమైన ప్రత్యేకసంఘములకు ప్రాతినిధ్య మీయవలయుననియు నుదాహరింపబడినది. దీనిని బట్టి రాష్ట్రీయకావనసభానిర్మాణమునందు, అధికారులకును ప్రజలకును అంత భేదాభిప్రాయము లేదని బాగుగ తెలియగలదు.

వైకాళ్యమును బట్టి చూచినయెడల మనరాజధాని ఇతర ప్రాంతములకన్న చాల పెద్దది. రాజకీయవిషయములందును, విద్యావిషయములందును మనవారు ఇతర ప్రాంతముల వారి కన్నను వెనుకబడినవారు కాదు. కావున మనరాజధానిసంపూర్ణ రాష్ట్రీయ పాలన ప్రసాదమునకు, సర్వవిధముల సర్దుమెయ్యును.

వైకాళ్యమునుబట్టి చూచినయెడల మన రాజధాని బ్రిటిషుదీవులలో జనసంఖ్యలో తక్కువయైనను చాల పెద్దది. ప్రాంతము దేశమునుబట్టి చూచినయెడల విశాలతరమందు చిన్నదైనను మనరాజధాని జనసంఖ్యయందు చాల పెద్దది. కావున మన రాజధానికిని, బ్రిటిషుదీవులకును గల భేదాభేదములను చర్చించుటలో నేమియుద్దోషముండదు. ఒకవంక మనదేశము అసహాయతవలనను, దానిర్వములవలనను, మాధ్యమ్యములవలనను వెనుకంబడియుండ, అదీవుల అధికారమునందును, విశ్వరూపనందును విద్యావిషయములందును చాల ప్రాముఖ్యము నహించియున్న విషయములను నివృత్తు మరచిపోగూడదు. ఈ పరిస్థితులకంతకును బాధ్యులు కొంతవరకు అంగ ప్రభుత్వమువారే. మనదేశమునందలి జాతిమతభాషా భేదములను సయితము నివృత్తు నుదాహరించుటకు మరచిపోము. ఈ కారణములచే సాధారణముగా మన ప్రతిపక్షము వైకి దీని మనము స్వరాజ్యమునకు అసర్దులను చెప్పబడు వాదించుచున్నాము.

సాధారణముగా విద్యావ్యాపనములను దేశమునందు రాజకీయతావరణము ప్రబలమగుటకు నీటుండును. మన రాజధాని యందలి బ్రిటిషువారి రాజ్యభాగములందు గల 4,14,05,401 ప్రజలలో 80,98,550 మంది మాత్రము చదువున వ్రాసినవారు. కావున మనరాజధానియందలి ప్రజలలో నూటికి ఇందుమించు 7.5 వంతు మాత్రము విద్యావంతు

లని తెలియగలదు. ప్రత్యేకముగా పురుషులసంఖ్యనే తీసికొనిన యెడల వారిలో నూటికి 13.8 మంది మాత్రము చదువున వ్రాసినవారు. తేలియు గల య. విద్యకును తెలిసి తేటకును సంబంధ మంతలేదని చెప్పవచ్చును. జనాభా లెక్కల రిపోర్టు వ్రాసినవారుసయితము ప్రజలకు చదువురాక పోయినంతమాత్రమున వారినిబట్టి తెలిసివీనులని చెప్పగూడదని నూచించియున్నాము. మనరాజధానియందు జాతీయ తెరగు గాతులయందు ఎంతవిద్యావంతులైనాలో కనుగొందము. మన రాజధానియందు 75 తెరగుల జాతులు గలవు. అందువెయ్యిం టికి 138 గురు పురుషులు, 18 గురు స్త్రీలు మాత్రము చదువు కొనినవారుగలరా. ఒక్క ఇంగ్లీషు విద్యావ్యాపన విషయము చూచినయెడల 2,74, 625 మంది మాత్రముగలరు. దీనిని బట్టి చూచినయెడల మనరాజధానికి ఒక్కరైన ఇంగ్లీషు చదువు కొనినవారు లేరని తెలియగలదు. ఇక బ్రిటిషుదీవుల విషయములో చింతయు. 1895 సం॥ వ ఆంగ్ల రాష్ట్ర మెంటునకు 40 లక్షలకు 5 వోటుల యుక్తియుండి. బడి సంవిత్సరియలలో ఆసంఖ్య రెట్టింపయ్యెను. మొన్నటి పార్లమెంటు ఎన్నికలలో 160 లక్షల వోటుల— ఇందు 60 లక్షల వోటులగుల— ఈ పార్లమెంటు తెలియుచున్నది. కావున ఇంగ్లండునందు ప్రకృతియు నూటికి 40 మంది విశిష్ట వోటులను కనాడానందు 20 మంది విశిష్ట వోటులకు గలరనియు చెప్పవచ్చును. మనరాజధానియందు అంతసంఖ్య ప్రకృతియు లేదు. అయినను ఎన్నికసంఘములను విశాలతరమగు వైకాళ్యము జనసంఖ్యలతో నిర్మించినయెడల మనరాజధాని సభ్యులయెన్నికలకు 20 లక్షలమంది వోటులందుటకు తగిన అవకాశము లుండగలవు. మిటోమాల్లే సంస్కరణముల ప్రకారము ఎన్నిక సంఘములను పరోక్షముగా నిర్మించినందున మన మనరాజధాని యందలి జిల్లాల ఎన్నియొకటిని కావనసభలకు 3 వేల వోటులకు తయారుచేయుటకు చాలకష్టతరమైనది. ప్రకృతియు 80 రూపాయల శిస్తు చెల్లించు భూస్వాములు, రైతువారి పట్టాదారులు చక్రదారు లందఱును, వృత్తిపన్ను చెల్లించువారందఱును 5-రూపాయల మునిసిపలు పన్నును చెల్లించువారందఱును ఎన్నికలకు వోటులగా నుండవచ్చునని కొందఱు నూచించుచున్నాము. దీనినిబట్టి చూచినయెడల సయితము మూడులక్షలకన్నను వోటులందుట కష్టతరము. ఈవోటులలోను సకముతేక లక్షమంది బ్రాహ్మణులే యుండుట పరిధించును. ఈ సూచనయే అంగీకరింపబడిన దేశమునందలి ప్రజలలో అధికసంఖ్యకులు ఎన్నికలలో పాలు పుచ్చుకొనుటకు అవకాశము లుండవలయు. ముందు నేను నూచించిన ప్రకారము మన రాజధానియందు అధనా 20లక్షలమంది వోటులందుటకు అవకాశములు కల్పించినయెడల గ్రామ వాసులలో 10 రూపాయల భూశిస్తు చెల్లించువారందఱు వోటులగా నుండుటకు అవకాశములు కల్పింపవలసియుండును. పట్టణవాసుల శిస్తుపరిమితి నేమియు మార్పుచేయ నక్కఱలేదు.

ఇక రాష్ట్రీయసభయొక్క అంగనిర్మాణము వాలో చింతయు. 1880 సం॥ పు సంస్కరణకావనము ప్రకారము పార్లమెంటునందు 658 మంది సభ్యులుండిరి. 1887 సం॥ పు సంస్కరణకావనము ప్రకారము 4 మండలములసభ్యులు 6 గురు వాగుగా నడచుకొనకపోయినందున పార్లమెంటు సంఖ్య 652 కి తగ్గింపబడినది. కాని 1885 సం॥ పు కావనము ప్రకారము

రము పార్లమెంటు సభ్యుల సంఖ్య 670 కి పాచ్చింపబడినది. ప్రకృతియు యుద్ధపరిస్థితులవలన పార్లమెంటునందు ప్రకృతియు 707 సభ్యులుండగలరు. 670 సభ్యులలో లండను పార్లమెంటునకు 61 మందిని, మనరాజధాని మండలములు 228 గురిని, వెద్దమండలములు 877 గురిని విశ్వవిద్యాలయములు 9 మంది నిశ్చయించిరి.

జాతీయసభ, ముసల్మాను లీగులవారు ప్రతిరాష్ట్రీయకావనసభను ఇంతియని సభ్యులుండవలయునని కోరక, వెద్ద రాష్ట్రీయలకు 125 సభ్యులుండిన చూచిన మాత్రము కోరి తృప్తిపడినారు. దీనినే మాంటాగు చెంపర్ల రిపోర్టునందు అంగీకరించుచు నూచింపబడినది. కావున మన రాజధాని సభాసభ సభ్యుల సంఖ్య నిర్ణయమును గురించి ప్రకృతియు మరల చదువుచుండుట అవసరము. కాని ఆ సభ్యుల ఎన్నికకు గాను ప్రవేశ పెట్టబోవు ఎన్నిక సంఘముల నిర్మాణవిషయము చాల సందిగ్ధముగా నున్నది. వానిని తగినవారే నూచించితము.

మదరాసు శాసనసభ సాధారణమూ సేదెను.

నిన్నటిదినము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు శాసనసభ సభామండరమునందు శాసనసభయొక్క సాధారణ సమావేశము జరిగినది. జె.కె. ములన్ గారు రధ్యక్షత వహించిరి. 16 మంది కమిషనరులు సభకు విచ్చేసిరి.

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభించుటకు పూర్వము ఎ.సి. పార్థసారథి వాయుడు గారు యుద్ధవిరామము కలిగి సర్వ ప్రపంచము అందనిమిచ్చుమయియున్న యాత్రుజంబుర శ్రీశార్మిచక్రవర్తిగారి కడసావకుమారుని ఆశాలమరణమువలన రాజకుటుంబమునకు సంభవించిన విచారమువలన, వారి గౌరవాక్రమై మూడు నేటిదిని మీ సమావేశమును తాత్కాలికముగా నిలుపుదల చేయవలయునని అందఱును నిజువబడి ఆ తీర్మానమును నిశ్చయముగా నామోదించవలయుననియు కోరిరి. ఆ తీర్మానమును జి. ఎ. నచేకేడుగారు, ఎన్. పి. రాజగోపాలాచారియరుగారును బలపరచిరి. అందఱును నిజువబడి తీర్మానము నామోదించిరి. సభ తాత్కాలికముగా నిలిపివేయబడినది.

తిరిగి రాబోవు మంగళవారమునాడు సాయంత్రము 5-15 గంటలకు సమావేశ మగుటకు నిశ్చయింపబడినది.

మదరాసు అందు సదరక్రమరాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు కాబడినది.)

నోటీసు. (1429)

తిరువత్తూరు బ్రాహ్మశ్రీవము

పై ఉత్సవముకొరకు తిరువత్తూరు వెళ్లదలచిన యాత్రికుల సౌకర్యముకొరకు, రైల్వేకంపెనీ వారు, రాక్షసిబాగు కలవ్రవలన, ప్రత్యేకముగా ఎక్కువ రైలుబండ్లను నడిపింప జాలరని తిరువత్తూరు వెళ్లదలచిన ప్రజలందఱకు యిందు మూలముగ తెలియబరచుచున్నాము.

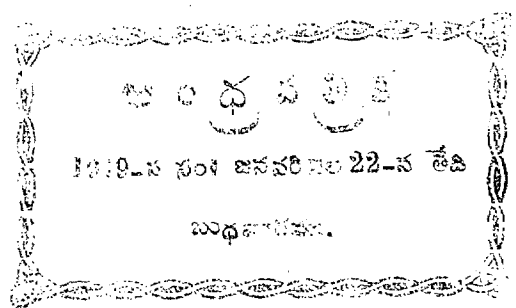
అఖిలభారతీయ ఆయుర్వేద విద్యాపీఠపరీక్షలు. (1045)
మామూలు స్థలములందు ముందు సంవత్సరపు సాంవత్సరిక పరీక్షలు 1919 సంవత్సరము మార్చి నెల 14, 18-వ తేదీలమధ్య జరుగును.
1. ఆయుర్వేద ఆచార్యపరీక్ష.
2. ,, విశారద ,, (ప్రత్యుత్తరములు సంస్కృతములో నుండవలెను.)
3. వైద్యపరీక్ష (విద్యార్థి దేశభాషలో నుండవలెను.)
హిందూదేశములో ఎక్కడైనను 10 మంది విద్యార్థులు కూడినచో నక్కడ పరీక్ష స్థాన మేర్పరుపబడును.
ఇతర వివరములకును పరీక్షానియోగమునకును యాక్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేద మహామండలి,
ఆయుర్వేదకళాశాల భవనము, మదరాసు.

పిమ్మట సభాకార్యక్రమములు తొందరలు లేకుండ జరిగినవి. డాక్టరు నాయుడుగారికి లిగిన కప్పుముఖము చింతి లుము సభనాయ నాయుడుగారి భార్యను సానుభూతి బంధువు నొకతిర్మానమును చేసిరి. తిర్మానమును బలవంతుడూ పలువు రు సభలో మాటలాడిరి.

అమృతాంజనం డిపో క్కాలండరు.

అమృతాంజనం అను కారణాంతరముల వలనను అమృతాంజనం డిపో వారి 1919-వ సంవత్సరపు క్కాలండరులను సకాలమునకు పంపబాలక పోయి వందలకు చీలిపోయినారు. వారము దినము లలో క్కాలండరులు బంపబడును గాన క్కాలం దరులకు కోరిన గ్రాహకులు విలంబము నకు నుద్బంధులకు ప్రార్థితులు.

కార్యనిర్వాహకుడు.
అమృతాంజనం డిపో.

మితవాదుల ప కటనము :

దేశీయుల ధర్మము

మితవాదనాయకులు కొందరు గలసి, తమ యభిప్రాయములను మరెయ్యకమారు ప్రకటించిరి. నుర్రేంద్రనాథ ఠేకరీ, శ్రీనివాసశాస్త్రి, సప్తూ, చింతామణి, పి. సి. మిత్రులు, నీలరత్న సర్కారు మొదలగు ప్రముఖు లీ ప్రకటనముపై సంతక ముల శేసిరి. బొంబాయిలో మితవాదుల సభ గూడినది మొదలు, జరిగిన ముఖ్య విషయములను వీరు వివరించిరి. సంస్కరణసంఘములు ప్రధాన పట్టణములందు సాక్ష్యము దీసికొనుచున్నవి. మిడిల్టన్ నభుప్రగారు ప్రభువులసభలో దెచ్చిన తీర్మానమును, అందుపై జరిగిన చర్చము హిందూ వేళమునకు వెల్లడి యయినవి. ఎన్నికలు ముగిసి క్రొత్త కామన్సునభ విర్వడినది. సివిలు సర్వీసు సంఘము లన్ని రాష్ట్రములలో సంచలనము జా పుచు, సంస్కరణములను ప్రతిఘటింప నుద్య మించినవి. ఢిల్లీ కాంగ్రెసు సభ గూడి, ముఖ్య తీర్మానముల గావించినది. ఆంగ్లదేశీ వాస్తవికులు సంస్కరణముల కంతగ ననుకూలముగ లేవని, మితవాదులు గ్రహించిరి. ప్రభువుల సభలో సం స్కరణముల గూర్చి జరిగిన చర్చ, యీ విషయ మును తేటకరము చున్నది. ఎన్నికల ఫలితము భారతదేశమునకు సంతసము గలిగించుట లేదు. హిందూదేశముపై నభిమానము జూపిన, పార్ల మెంటు సభ్యులనేకులు, పార్లమెంటు సభలో శ్రేణి జాలక బోయిరి. ఇట్టి స్థితిలో మితవాదు లేమి తేయదలచి? మాంటాగూ సంస్కరణముల నే నమ్ముకొని, అది లభించిన చాలునని, అధికారుల గోర దలచిరి. అందుచే, సంస్కరణము లకు ముందు పోవదలచు వారలన, వీరికి సరిపడకు. వెనుకంజ వేయదలచినవారి జూచినను సరిపడదు.

తమ వాదన మిడియే యని, వీరు తిరిగి స్థిర పరచుచున్నారు. ఇంగ్లండులో గాని ఇండియాలో గాని, మాంటాగూ విధానమును తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచో, మితవాదు లందు కాంగ్రహము జూపుటయే గాక, ఆ ప్రయత్నములను తమ శక్తికొలది ప్రతిఘటించుటకు బూనెద రట. ఇండో బ్రిటీషు సంఘముకా కాంగ్లదేశీయు సంఘము, సివిలు సర్వీసువారును వారూరు వక్షము వారును హిందూదేశమునందును, సంస్కరణ విధానము ఫలవిరహిత మగుటకు జేసెడి ప్రయత్న ములను ఏ దేమాత్రము ప్రతిఘటించుచున్నారో

దెలిసికొన కుతూహలము గలుగుచున్నది. ఒక వంక ప్రతిపక్షులపై తమ యసన్నత నెలుల దెలుపుచున్నారో, కాంగ్రెసు సభవారి చర్చపై గూడ నట్టి యసన్నతినే జూపుటకు, వీరు ప్రతిజ్ఞ బూనిరి. దేశీయ మహాజనసభవారి తీర్మానములు, సంస్కరణ విరాగరణమునే ప్రతిపాదించుచున్నవని వీరు దెలుపుచున్నారు. అంతయు గాక, దేశీయ మహాసభవారి కార్యము, దేశ తేమమునకు ప్రతి బంధక చువి గూడ వీరు వాదించుచున్నారు. సంస్కరణ తీర్మానమే గాక మిగిలిన కాంగ్రెసు తీర్మానములు గూడ వీరికి వెగటుగ దొరికినవి. బ్రిటీషు కాంగ్రెసు కమిటీ చర్చను విమర్శించుట, కాంగ్రెసు విధానమును నిశేధించుట కాంగ్లదేశీ యునకు రాయబార మంపుట, సాధిసభకు ప్రతి విధుల బేర్కొనుట, దేశ శ్రేయమునకు సాయ పడవని వీరి యభిప్రాయము.

సంస్కరణముల గూర్చి కాంగ్రెసుసభవారు చేసిన తీర్మానము, దేశ శ్రేయమునకు దారిజూపు నది, మే మిదివర కనేకమాదులు దెలిపియుంటిమి. అందును గూర్చి తిరిగి విమర్శించుట చర్చితచర్చణ మగును. బ్రిటీషు కాంగ్రెసు సంఘమున, కాంగ్రెసు సభవారు నడిపించ బూనుట, దేశానర్థక మెటులగునో, వోచకున్నది. బ్రిటీషు కాంగ్రెసు సంఘము, కాంగ్రెసు సభాభిప్రాయములను వేలిబుచ్చి, కాంగ్రెసు సభకు లోబడియుండుట ధర్మము. మాంటాగూవిధానము ప్రచురింపబడిన నాటినుండియు, బ్రిటీషు కాంగ్రెసు సంఘమువారు కాంగ్రెసు సభను లక్ష్యపెట్టక, ఇండియా ఆఫీసు అధికారులకుమాత్రమే ప్రకృతాశము వాయించు చున్నారు. కాంగ్రెసుసభవారి యభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ తమ అభిప్రాయము నాంగ్లదేశీయున ప్రకటించుచు, వీరు మాంటాగూ సంస్కరణము లను పూర్తిగ నామోదించిరి. కాంగ్రెసు సంఘపు పత్రిక యగు ఇండియాపత్రిక కాంగ్రెసు తీర్మాన ములనే నధిక్షేపింప మొదలిడినది. తిలకు, కస్తూరి రంగయ్యంగారు, ఘోషు మొదలగు భారతీయ నాయకు లాంగ్లదేశీయునకు వెడలినపు డయినను, ఈ సంఘమువారు వారి నాహ్వానించి దేశస్థిని ప్రజాభిప్రాయములను గనుగొన బూనలేదు. ఇండో బ్రిటీషు సంఘమువారి కమూల దురభి ప్రాయములను న్యాయపరమముండ, కాంగ్రెసు సంఘమువారు వాటిని బోనాడుటకు, విశేష క్రయత్నముల గావించియుండ లేదని, అన్యాయ గారు స్పష్టముగ దెలిపియుండిరి. ధనాభావముచే వీరు తమ ధర్మము నిర్వహింపలే దనుకొనుటకయి నను విలుగాన్నింపదు. సంఘమువారియొద్ద రెండు వేలకు బైగ కాంగ్రెసు ధనము నిలువయున్నది.

ఈ పరిస్థితులను బాగుగ పరికించియే, తిలకు, అయ్యంగారు, ఘోషు మొదలగువారు కాంగ్రెసు సంఘమువారి చర్చను విమర్శించుచూ, ఢిల్లీ సభ కొక లేఖను బంపిరి. కాంగ్రెసు సభవారి సంఘ మును సజీవము గావించుటకై తీర్మానము సలు పుట, అనర్థదాయక మని, మితవాదులు ప్రకటిం చుట పరిహాసాస్పదము. సాధి సభకు, ప్రతినిధు లను సూచించుట గూడ, హాస్యాస్పద మని వీరు దెలుపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారికి దప్ప ప్రతి నిధుల సంపుట కితరుల కధికారము లేదని, వీరు కనుగొనిరి. ఇంతమాత్రము, కాంగ్రెసు సభ్యులకు దెలియక పోలేదు. రైయదాధికార మధికారుల చేతులలో నున్నను, తమకోర్కెలను వారి కెటుక పరచుట, ప్రజల ధర్మము. ప్రజాప్రతినిధులు అధి నివేశ కాజ్యముల పక్షమున సాధిసభకు వెడలు చుండగ, భారతీయ లిట్టి కోర్కెను దెలుపుట, నవ్యుల చేతులలో గ్రహింపబాలము. సంస్కరణ

ప్రజాసామాన్యాభిప్రాయమును దెలుపబాల రని, అధికారవర్గము వారు నుడువుట యాచారముయి నది. ఆ పద్ధతినే మితవాదులీపు డవలంబించు నున్నారు. జాతీయవాదులు కాంగ్రెసు సభను ప్రస్తుతము వశజరచికొనినను, వధికసంఖ్యాకు లగు ప్రజలకు ప్రతినిధులు గారని, మితవాదులు దెలుప సాహసించిరి. ఈ వాక్యములం దెంతవరకు సత్యము గలదో, ప్రధమ మితవాద సభకు విచ్చేసిన సభ్యుల సంఖ్య జూచిన తెలియగలదు. మితవాదనాయకులు, సంస్కరణ సంఘము లలో సభ్యులుగ నున్నారు. ప్రజాభిప్రాయము తమకు వ్యతిరేక మని గ్రహించి, వీరు బహిరంగ సభలలో నుపన్యసించుట కెలుల వెనుదీయు చున్నారో పరికించినచో నీ విషయమై నిజము వెల్లడి యగును. సంస్కరణవిధానము గూర్చి వీ రుపన్యసించిన రెండు మూడు సభలలో, సభ్యుల నుండి యసమ్మతిపాత్యములే తరుచుగ వెలువ డుట గమనీయదగియున్నది.

మితవాదుల ప్రకటన మంతయు జదివిన, వీరు ప్రజాభిప్రాయములను నిర్ణయముగ వెలి బుచ్చుటకు వెనుదీయుచున్నటుల గోచర మగు చున్నది. లేనియెడల కొలదికాలముక్రిందట, కాంగ్రెసు విధానము సత్యత్వాహముతో నామోదిం చిన, బెనర్జీ, సప్తూ, శాస్త్రిగారు వెనుకంజ వైచు టకు కారణము గాన్నించు. సాధిసభకు ప్రజా ప్రతినిధుల సూచించుట, అధికారులకు రుచింపదు గాన, నా తీర్మానము వీరికి హాస్యాస్పదముగ నున్నది. స్వపరిపాలనము, భారతీయుల జన్మస్వ త్వము. తమ జన్మస్వత్వముల నొసగవలయు నని దేశీయులు న్యాయముగ నడుగుటలో అభిప్రాయ ములను మరుగుపరుపవలసిన యవసరము లేదు. ప్రజల దృఢనిశ్చయము ననుసరించియే, కార్యము సఫలమగుచుండును. పార్లమెంటు సభలో నే వక్షము వా రధికారము వహించుచున్నచు, ప్రజల దృఢాభిప్రాయమును నిరసింప బూనరు. భావిస్థితిని స్థూల దృష్టితో జూచిన ఆశాజనకము గా కున్నను, ప్రజలు తమ సంకల్పములను పట్టుదలతో వెలిబుచ్చి, తత్ఫల ప్రాప్తికై నిరంతరకృషి సజావుచో, విజయము బడయక తప్పదు. ఢిల్లీ కాంగ్రెసు సభాతీర్మాన ముల నామోదించుచు, తదనుగుణ్యముగ స్వపరి పాలనమును, ప్రసాదించవలయు నని, కాంగ్రెసు సంఘములును హామాయాలు సంఘములును ఆందోళన గావించవలయును. స్వపరిపాలనసమస్య పై తమ యావచ్చక్తిని కేంద్రీకరించుట, స్వరాజ్య సంఘముల యాశయము. ఇట్టి సంఘములు కాంగ్రెసు తీర్మానములకన్న వెనుకంజ వైచుట, లాభకరము గాదు.

రాలెట్టు సంఘసూచనలు త్వరలో శాసన రూపము దాల్చునున్నవి. 18 వ తేది పత్రికలో, నా సూచనలలో నేభాగములు శాసనము లగునో, సంపాదకీయ న్యాయమున సువ్యక్తపరచి యుంటిమి. క్రొత్తచట్టము లా సూచనలనే ప్రతిపాదించుచు న్నవి. వాటిని భాషాంతరీకరించి, వేరొకచో బ్రచు రించుచున్నారము. జాతీయవాదులపై గల యాగ్ర హమును వెలిబుచ్చుటలో, మితవాదు లేమాత్రము వెనుదీయలేదు గాని, స్వాతంత్ర్యనిరోధకము లగు నిశాసనముల గూర్చి మాత్రము, ఏ రెట్టియభిప్రాయ మిచ్చియుండలేదు. బొంబాయిలో జరిగిన మితవాద సమావేశమునందయినను, వీరు తమ యసమ్మతిని వెలిబుచ్చి యుండలేదు. సంస్కరణములు సఫల మగుట ఎటులు న్నను, నిర్బంధశాసనములు మాత్రము తప్పుక నములులోనికి రానున్నవి. స్వస్వాతంత్ర్యమును పెరికివైచెడి యీ శాసన

ములను వీక్షించుచు, మితవాదులు మానముద్ర చాల్చుట, వివరితముగ నున్నది. ఈ సందర్భముల నన్నిటి యోచించియే, డిల్లీ కాంగ్రెసు సభ వాగు జన్మిస్తు లా, పోలీసు శాఖలను ప్రజల వశము జేయవలయు నని గోరియుండిరి. కాంగ్రెసు సంఘ ములను, స్వరాజ్య సంఘములును, ఇతర రాజ కీయసంఘములును, దేశము నెవరొకరునున్న యుక్తవయస్కులను గమనించి, కాంగ్రెసు విధానమున కానూపము చేలుపుచు, తత్సాధ్యమునకై కృషి నొనర్చు వలయును. ద్వైతస్వాతంత్ర్యము కావాడుకొనాలకు బట్టదల జూపవలయును. స్వయంశ్చర్యాధికార మనసర నుని, చాటవల యును. ఫిల్లవరి నాల్గవతేదిన; ఢిల్లీలో నాంగ్ల దేశ మనకు వెనకెడి కాంగ్రెసు రాజువాదులు నిర్ణ యింపబడుదురు. ఈ రాజువాదులు, భారతీయుల వాంఛలను సాంగ్రక్షజల కెరుకపంచి, దేశమును గమ్యవానము జేర్చుదరు గాక యని నాశించు చున్నారు.

బొంబాయి మిల్లులు

కర్ణాటకుకు, పెట్టుబడికి, పాశ్చాత్య ప్రపంచముం దంతటను సంఘర్షణ ముదయించి, నానాటికి ప్రతి గాయమున్నది పాశ్చాత్య పారిశ్రామిక విధానమే, ఈ దేశమున నాడవలెకొల్పు బడుటచే, అక్కడ ప్రారంభ మయిన సంఘర్షణమే యీ దేశమందును సహజముగ వారంభ మయినది. ఇటీవల మద్రాసు లో నిడి పొడనూపినది. బొంబాయి నగరమున కిది ప్రాకి నది. సంగ్రామవర్షితులచే, మిల్లు యజమానులు వివరితపు లాభముల గడించె. ఈలాభము చేకూరుటకు, యజమాను లెంతవరకు కారకులో, అంతకన్నను జర్జిశామికు లెక్కువ కారకు లను, విషయము, అనేకులకు గోచరించుట లేదు. తమ చెప్పుట యోధు, రాత్రింబవలు కృషి సలిపెడి కూలీలు, పారిశ్రామికాభ్యుదయమున కెంతగ తోడ్పడుచున్నారో, యజమానులు గ్రహించుట లేదు. యజమానులు విశేషలాభముల గడించి, సంపన్నులై యుండ, కూలీల స్థితి మరింత దుర్భర మగుచున్నది. సంగ్రామ పరిస్థితులచే, ఆహార పదార్థముల కల వధికమై, కూలీల సామాన్య జీవితము దుఃఖభరిత నుగుచున్నది. వీరికష్టము లను, యజమాను లింతవరకును సరకుగొనలేదు. తుట్టుకుదకు వేలకొలది కూలీలు సమ్మె కట్టువర కును, వారి కీ కష్టములు గోచరింపలేదు. అపు డయినను, మిల్లు యజమానులు వారి కష్టములను నివారించెదమని, వాగ్దానము జేయుటకు బడులు ముందుబసిలో ప్రవేశించినచోపిమ్మట యోచించెద మని, నాక్రచ్చిరి. గవర్నరుగారు తమ శక్తికొలంది, కూలీల కష్టముల బాపెన మనవచ్చు జెప్పిరి కాని, ముందు బసిలో ప్రవేశించవలయు నని మాత్రము, కూలీల కుద్యోగించిరి. కూలీ లీ వాక్యములకు తమ కృతజ్ఞత నూచించినను, గాని, పక్షలో ప్రవేశించుట కిచ్చగించలేదు. అనేకమారు లీ విషయము, ముందు బసిలో ప్రవేశించుటచే, తమకు గావించబడిన వాగ్దానములు నెరవేరలేదని, కూలీలుపలికిరి. ఈ కాలమునం దెక్కడిజూచినను, ప్రతిష్ఠనీలుపుకొను టలో, మానవుల స్వాతంత్ర్య మంతగ సరకు జేయ బడుటలేదు. మిల్లు యజమానుల స్థితి ప్రతిష్ఠకొరకు ప్రాకటముటలో, కూలీల మొరలను సరకుజేయ లేదు. కాని కూలీ లెట్టి కష్టములకు పాలగుచున్న ను, తమ దృఢసంకల్పమును వీడలేదు. సాత్విక నిరోధముకు గడంగుట వైసను, కొందరు సంసిద్ధు లయిరి. మిల్లు యజమానుని సోదరి యగు అన సూయాబాయి అను నామె, కూలీలను ప్రబో

ధించ మొదలిడినది. ఆమె హితము ప్రకారము, కొందరు కూలీలు యజమానుల గృహముల వద్ద ధరానా నవలంబించిరి. అనేకులు తిరిగి గవర్నరు గారి యొద్దకు బోవుటకు దలపెట్టి, యజమానుయిరి గారి పోలీసువాగు వారిని వెనుకకు బంపివైచిరి. పోలీసులు నానాటికి ప్రతియొక్కరును, మిల్లు యజ మానులు తుదకు నిజస్థితిని గ్రహించి, కూలీల కోర్కెల సఫలపరముల ధర్మముని యెంచి, వేర నాభివృద్ధి కొడబడుచు. నోటిను నొకదానిని ప్రక టించిరి. గత వత్సరము కాటకము ప్రబలి యుండు టచే, కూలీలకు వివరితపు కష్టములు గలిగె నని యజమాను లంగీకరించుచు, 21 వ డిసెంబరు తేది నాటికి 12 మాసముల కొలుపు జేసిన వారికి 20 మాసముల బోననుచు, అంతకు తక్కువగను 9 మాసములపైగను కొలువ జేసిన వారికి 15 మాసములను, 9 మాసములకు తక్కువగ నుండేసిన వారికి 10 మాసములను, నొసగదలచిరి. మిల్లు యజమానుల సంఘము వారి యాజ్ఞ ననుసరించి, మిల్లులు మూయబడిన దిన ములకు మాత్ర మెట్టి వేతన మొనగబడనేరదు. 19, వేతనములలో 100-కి 20 చొప్పున వృద్ధి గావించుటకు ఏ రంగీకరించిరి. సూతన వేతన ములు, సంగ్రామమునకు పూర్వము ప్రబలిం వేత నములపై 100-కి 30 వంతున వృద్ధిజూపుచు. ఈ సూచన లెంతవరకు కూలీలకు సంతృప్తి గలిగె నునో చెప్పజాలము. ఎటులయినను మిల్లు యజ మానుల దృక్పథమునందు గొప్పమార్పు లు గుట మాత్రము శుభసూచకము. ద్వైతలో ని పోరాటము సామ్యముగ సంతమొంది నని విశ్వ సింఛుచున్నాము. మిల్లు కూలీల దృఢసంకల్పము చేతనే, అనుకూలఫలితము సాధ్యమగుచున్నది. సంఘీభావ మొకటి కార్యముల నైసను నెరవేర్చు గలదు. విద్యార్థికు లీ నిదర్శనమును మనమును దిక్షింపి తమ ధర్మమును నెరవేర్చుచో, నిరాశా భూనుష్ఠులు గానవనిర ముండదు. వై వాక్యము లచ్చువడిన పిమ్మట, కూలీలు బసిలో ప్రవేశించుట కంగీకరింపలేదని తెలియుచున్నది.

గ్రామోద్యోగుల సవరణకాసనము:

గడుపుదినము హెచ్చింపబడుట.

ఈ కాసనము గూర్చి, ప్రజాభిప్రాయము వెలిబుచ్చుటకు, గడుపుదినము, ఏప్రిలునెల 30 వ తేదినరకు హెచ్చింపబడిన దని దెలుపుట కెంత యు సంతసించుచున్నారము. ఈ కాసనము వంతపారంభర్యపు నాక్కుల కెట్టి ప్రతిబంధకము గలిగించుచున్నదో, నిదివరకు సాకల్యముగ తెలిపి యుంటిమి. స్వోద్యోగుల నిరంకుశవర్తనమున కెట్టి యవకాశముల నిచ్చుచున్నదో నూడ వివ రించియుంటిమి. ఈ కాసనము సప్తదాయకముని, గుంటూరు కృష్ణామండలములలో సభలు సమావేశమై లీర్పాదించుచున్నవి. కాని, ఆంధ్రదేశములో నితరమండలములు మేల్కొనలేదు. ప్రజల యభిప్రాయముదెలుపుటకు గడుపుదిన మింకను మూడు నెలల వై కాల ముండుటచే, ఆంధ్రదేశమునం దెల్లను సభలు జరిగి, సవరణకాసనముపై దృఢాభిప్రాయము వెలుపడుట యనవసరము. మద్రాసు రాజధానినానుల పట్టుదల మూలమున, ఈ చట్ట ముములలోనికి రాకుండు గాక! ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించెదరు గాక.

సాదియము తీరలేదు

బొబ్బిలి మహారాజుగారు మద్రాసు భూస్వాముల సంఘసభయం దధ్యక్షత వహించి యిటుల నుడివిరి.

“క్రొత్త భూస్వాముల సంఘము నేర్పరచిన వారు మనలోనికి తిరిగి వచ్చెద రని యూహించి తమి నాని, వారలుగ గావించలేదు. ఈ సందర్భ మున బహుముఖ జెప్పవలసి యున్నది. వెనుకటి సభను ముగించునపుడు, నాకును వెంకటగిరి దివానుగారిని జరిగిన సంభాషణమును తెలిపి యుంటిమి. యూరసంఘము కొంద రుద్యోగుల ప్రోత్సాహముచే నిర్బంధబడియుట తాము నాతో జెప్పలేదని, దివానుగారు తప్పుజే బెరిపియుండిరి. అందులయినచో నేను ప్రాతసంఘమునం దభిమా నము వహించునుండ, క్రొత్తసంఘ మేల ఏర్పడిన దో విచారించుట భావ్యము. నాను ప్రాతసంఘ మున కధ్యక్షతవహిసి కొన్ని వారములచే వదలుకొనినను, నేను నా సర్వస్వము మాత్రము చాలించు కొనలేదు. నుడివిన బానిని లేదని జెప్పుట సులభమే. నేనీ ప్రశ్నకు తమ్ము నెందు కడిగితివో, దివానుగారు కారణముల జెప్పిన నెంతయో నొనరించెడిది. ఈ వివాదము గూర్చి నుంచి చెడ్డల నీ పాటికి, ప్రజలు గ్రహించియే యుండును.”

సింహా ప్రభువుగారు

సింహాగారికి ప్రభువుడ మొనగబడినది. ఇక నుండియు, వీరు ప్రభువుల సభలో సభ్యులుగ నుండి, స్వపరిపాలనాప్రతిపత్తులను నిగి ననగాలు లిచ్చుట, మామగూర్చి గారికి పోషింపి యె యుండగలదు. భారతీయులు పరిపాలనాధికారము బడయుటకు, సింహాగారు తగు ప్రయత్నముల సలిపి, విజయము లయ్యెదరు గాక.

నిర్బంధితుల విమోచనము

వంగదేశ నిర్బంధితుల నెల్ల నికమిద విడుదల చేయవలయు నని అఖిలవైద్రదత్తు గారు వంగదేశ శాసనసభాసభలో లీర్పాద ముపవా దించిరి. కాని రౌల్ట్లు సంఘసభ్యులుగ నుండిన పి. సి. మిత్తరు మొదలగు వారిచే నీ లీర్పాద మెది రింపబడుటచే ఓడిపోయెను.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ.

కలకత్తా జనరి 21.

నేటియదయను గవర్నరు గారి యాజమాన్యమున వంగరాష్ట్ర శాసనసభ సమావేశ మయ్యెను. కార్యక్రమ మారంభింపబడుటకు ముందు ఏకమ గారి మరణమున కభ్యర్థులు విచారమును తెలిపిరి.

నర్ ఎస్. పి. సింగగారి సంతకం కభ్యర్థులుగ జేసి నందుకు జాగ్రత్తవైకానికి ప్రధానమంత్రిగారికి వందన నుం నగ్నించుచు సింహాగారిని సంబోధించుచు మా సర్ వేన ప్రవాదసర్వాధికారిగా లొకతీర్మానము నవహించిరి. దిర్భానమునగూర్చి నిజారంబుట పూర్వము జాగ్రత్తవైకారి చిన్న నుచుండిరి కాని గారు మరణించి యుట హిందూదేశమంతయు విచారించుచున్న దని నాకు తెలిపిరి. ఆంగ్ల దొంగతనమునాడు మాటలు క్రియారూపముగాగ మార్గ ముద్దేశించుట కది ప్రబలతాత్పరమయ్యెను ఈయోగము నుండు రాష్ట్ర మాయము నూచించుచున్న దిగ ను చెప్పిరి సం గ్రహించి ప్రజాశాసన ప్రోత్సాహముల వ్యాపము కాదు. కాంగ్రెసునందలి అలినానులలో మేమీకేదనియు అంతకంటెను అధికారవత్సమువారితోడం వికభింపము. ప్రభుక్రమమున స్వ పరిపాలనాధికారములను బడయుట మావృత్తి. అట్లుగాక నొక్క మాట బాధ్యతాములకాలని మాయగోలువలన లాభము లేదు. ప్రభుత్వమువారిని ప్రజలకును పోరాటము గలిగి ఆకాంతి వ్యాపించుట గావున నట్లు కా”నూడదు. అందుల నమేమే యతివాదులతోడం వికభింపము.

పత్రికముందు స్థలాభావ మధికముగ నుండుటచే విశే షములు వందన చాలతేజులను యుద్ధింపతేజాతిమి. ముందట్టి చిక్కు గలుగకుండ లేఖకులు తాము పుంపునాబుల సత్ప్రతి ముగ వ్రాయుటకు పార్శ్వికులు.

పాఠశాల విరామము

(రైతుల నిజస్థితి)

సంధిసమావేశము

భారతీయ ప్రతినిధుల ప్రయోజనము.

లండను, జనవరి 11:— మంటూగూ, బికినీరు మహారాజా, సర్. సింహగార్లు సేనుభాగ్యమును లండను నగరమునండి సారిమకు నియమించిరి. వారిలో అసెంబ్లీలు అందరు క్రైటిరి అధ్యక్షులగుటలనుకూడా భాగ్యదర్శి కన్నా అంతరంగిక భాగ్యదర్శులు కిన్నా, సాన్సక్కు, గార్లు గూడ వెల్లిరి ముందుగ నచటికి వెల్లి తగిన ఏర్పాటులను చేయుటకు కల్లులు డన్లపు స్మితు గారు వారయిరోజులకు ముందుగనే వెల్లిరి. హామిల్టన్ గ్రాంటు గారుగూడ వెల్లిదరు. బికినీరు మహారాజుగారిలో బికినీరు యువరాజు గారును, బికినీరు ప్రభుత్వసంఘసభ్యుడగు కల్లులు రావులనాదరు ధామయసాదలు సింగు గారును అంతరంగిక భాగ్యదర్శి వాటలు గారును సర్ సింహగారిలో ప్రత్యేకాంతరంగిక భాగ్యదర్శి గోల్లే గారును వెల్లిరి.

నానాదేశ సంఘము.

పారిసు, జనవరి 21:— యుద్ధమునందు భాగినదేశముల వారే సర్వభూతిసౌభ్రాతృ సంఘసభ్యులను చర్చించి నిర్ణయింపవలయునని సంధిసభవారు చేసిన తీర్మానము తటస్థదేశీయులకు ఆకంఠ్యమైరిగించినది. నానాదేశ సంఘసభ్యులను గూర్చిన బ్రిటిషువారి మాచరలు పూర్తి యైనవి.

సంధిసభా కార్యదర్శిత్వము.

పారిసు, జనవరి 20:— సామ్రాజ్య యుద్ధము ప్రకటించు వారి కార్యదర్శిగా నుండిన తెట్టెనెంటు కన్నులు సర్ మూన్ హంకీ గారు సంధిసభా కార్యదర్శిత్వమున బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ నియమింపబడినది. ఇతర దేశములవారును తమతమ ప్రతినిధులను నియమింతురు.

పరాసు, బ్రిటిషు సమాధానము.

లండను, జనవరి 18:— ఎక్స్ప్రెస్ తెలిగ్రాం కం వెనీవారి పారిసు విలేజు ఇట్టు వ్రాయుచున్నాడు:— పరాసు దేశపు సహద్య సమస్యను గూర్చియు సమాద్రస్వాత్మకత్య విషయ సమస్యను గూర్చియు ఇతర సన్నిహిత సమస్యలను గూర్చియు బ్రిటిషువారికిని పరాసువారికిని సమాధానము కుదిరినది. సభ అధ్యక్షుడు మామూలు సమయముల కైనను జరుగును. అటుతరువాతను మిత్రులందరివారి నిర్ణయములపై జీర్ణముల సమ్మతిని బడయువలయును. మామూలు సమయములైన వెనుక జర్మను ప్రతినిధులకు గౌరవస్థానము యుండదు. యుద్ధసందర్భమున మిత్రమండలికి గలిగిన స్వేచ్ఛలకు జర్మనులు స్వేచ్ఛ పూర్తి సౌకర్యములను నని కోరుతున్నాడు. అర్థిక విషయములందు జర్మనీపై గల నిర్బంధములను తొలగింపవలెనని ఆమెికా దౌత్యము వారి అభిప్రాయ మని ఎక్స్ప్రెస్ కం వెనీవారి న్యాయాధ్యక్షుల విలేజు తెలుపుచున్నాడు. సంధి ప్రక్రమన సంతకము లందుటకు ముందు సమాద్రస్వాత్మక నిర్బంధములను తొలగింపవలసి యుండునను గూడ వారు తెలిపిరి.

జర్మనీ ప్రతినిధులు.

లండను, జనవరి 20:— కంటు రాంజా, హెర్షిడ్ మాకగార్లు సాధారణ సంధిసభయందు జర్మనీ ప్రతినిధులుగ నుండు రని బెల్జియనుండి ప్రేముఖ ప్రకటన తిరిగి వార్త వచ్చినది.

యుద్ధభూతుల చర్యలకు కెయిజరు భాగ్యత.

లండను, జనవరి 20:— రిప్రభావదేశముల ప్రతినిధులును సేదు సమావేశమైరి. స్వల్పకాలము క్రితము ఆక్రేంజి లును వదలి పారిసుకువచ్చిన పరాసు రాయబారి నో వెస్సెగారు రష్యాస్థితిగతులను వివరించిరి. ఇటీవల వెట్రోగ్రుడుగండి వచ్చిన డెన్మాక్కు మంత్రి స్కానిను గారు రేపు తన భావములను తెలుపును. కెయిజరు భాగ్యతను గూర్చి పారిసు విశ్వవిద్యాలయమున “లాఫాకల్టీ డాయు” లాక్నాడే, ఇంటర్మీషనల్ లా ప్రొఫెసరు “డిలాప్రాడెల్లి (జ్యూరిస్టులు) పంపిన నివేదికమును సంధిసభవారు ప్రకటించిరి. “కెయిజరు ఆధిపత్యము క్రింద నున్న సేనల యుద్ధమున చేసిన దారుణకృత్యములకును యుద్ధప్రకటనమునకును పీనలు నివి

లు భౌతిక శాస్త్రముల ననుసరించి కెయిజరు ప్రత్యేకముగ భాగ్యము. ఒక వర్తక సంఘమునకు దైత్యులుగా నున్న వారు క్రిమి నును లాభకారము ఉత్తరవాదులగుచు గాని భాగ్యస్వాములను అణిచివారు గాన వారు భాగ్యులు గారు. జర్మనీ గాభ్యాంగ సంవిధానమునలన సర్వాధికారము కెయిజరుకు మాత్రమే కలదు. కాన నతడు భాగ్యుడు కాక తిరుడు. బర్మనీ వర్తకవర్తికి దైత్యుడు అధ్యక్షుడు మాత్రమే ఆధారములు. తన అధికార మిట్టి దురాభావమును కెయిజరు పునాదులు తనయువన్యా సమునందు వెల్లడించెను. అతడు ప్రస్తావన చేయునపు రాజు జర్మనీ సామ్రాజ్యమున ప్రస్తావన చేయు సర్వాధికారము గాన నతడు జర్మనీ సామ్రాజ్య మంతటికిని పరినిధియని వారి రాభ్యాంగ సంవిధాన మంగీకరించినది గాన నతడందరి పక్షమునకు పోక టించెను. అతడు యుద్ధసందర్భమున నున్న తొన్నతాధికారి యగుటచే సేనయును వాకాదళయును సంపూర్ణముగ నతని యజ్ఞ ననుసరింపవలయును.” అని వారు వాగిసి కెయిజరుకు సర్వాధికారము కల దని తెలుపు జర్మను కారకలను పరమాణు ముగ చూపిరి. దారుణకృత్యములను జరుపవలసిన దని కెయిజరే ఆజ్ఞాపించెనని ధ్రువపరుచు నోకలేటగూడ ననుబంధము గనంపిరి. యుద్ధమారంభమైన తొలుదొల్ల వాగిన్నిను జోసె ఫు (ఆస్ట్రియా చక్రవర్తి) కు కెయిజరు రాశిలకు వాగిసెను. “సర్వమును కేంద్రమునలనను ఆగ్నితలనను నాశనము చేయబడ వలెను. పురుషుల స్త్రీల లు అర వృద్ధులనందరిని మాత్ర మొక రింపవలెను. ఇట్లుగాని చెట్లుగాని ఒకటియైన నిలిచి యుండ గూడదు. పరాసువారివంటి నీతి విహీనులపట్ల నిట్టి దారుణ కృత్యములేగాని ఇతరములు పరిచేదువు. వీరులను రెండు నెలలలో యుద్ధము నుగియగలను” అని కెయిజరు వాగిసెను. దీనిని బట్టి ఆతనికి వ్యక్తి సంబంధమును బాధ్యత స్థిరపడినది. అందులకు జర్మనుసామ్రాజ్యమునకు గల నీతి విహీన భావములను గూడ చేర్చవలెను. అరీలిగా నివిలులా ప్రకారము జర్మను సామ్రాజ్య మునకును నివిలుక్రిమినలులా ప్రకారము కెయిజరునకునుగూడ బాధ్యత గల దని సామ్రాజ్యధర్మ సూత్రములనలననే ఎల్లరును గ్రహింపవచ్చును. ఒక రాజు ఆ క్రమ యుద్ధమునకు గడంగి న పుడు నవ్వవలెన వాకిని, మానవ పరిపంచ మనకును భద్రము చేపూరుట కట్టితాజునకు శిక్షనిధియట అనవరముని తలపబడినవో నట్టి రాజు కట్టాడుడగునని వాటెలు గారు నుడివిరిని జ్యూరిస్టు లుదాహరించిరిని సంధిసభ వారు పోకటించిరి.

అరేబియా సంయుక్త రాష్ట్రములు

పారిసు, జనవరి 19:— హదాజి రాజుగారి కుమారుడు ఎమిరుగీసలుగారు పారిసుకు వచ్చిరి. సంధిసభయందు గుండ వలసిన ఇద్దరు ప్రతినిధుల నిర్ధారణనుగూర్చి ండిగారి శిఖను నిరీక్షించుచున్నాడు. అరేబియా సంయుక్త రాష్ట్రముల సేన్య రుచు విషయమున సంధిసభకు ముఖ్యమగు మాచరను చేయ వలసియున్నది గాన ఎమిరుగారే పరిధాన పరినిధిగా నుండు రని ఆయన కంగరక్షుడుగా వచ్చిన కల్లులు లాచెప్పు గారు నుడివిరి.

సభాచర్యల ప్రకటన విషయము.

లండను, జనవరి 19:— 4½ గంటల సేపు ప్రభుసమావేశము జరిగినది. బెల్జియం సెన్యోయాదేశములవారు చెయ్యగతు ప్రతినిధులను పంపుటకును హదాజిగారు ఇద్దరిని పంపుటకును స్థిరపరుపబడినది. దీనితో నీవిషయమునకు కడపటి నిర్ధారణ కలిగినది. 18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము చర్చింపబడవలసిన విషయములు నిశ్చయింపబడినవి. త్వరిత సంతృప్తికరముగ సభవారు నిర్ధారణ చేయుటకు భంగకరము కాకున్నంతవరకు సభాచర్యల నన్నిటిని ప్రతికలవారు పూర్తిగా ప్రకటింపవలెనని సభవారు కోరుచున్నారు. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న యిష్టా గోష్ఠి సంభాషణముల నన్నిటిని ప్రకటించుట సముచితముగాదు. ఇవి మంత్రితవ్వ మువారి సమావేశముల వంటిది గాని కాసన సభల సమావేశముల వంటిది గావు గాన మంత్రితవ్వ మువారి సంభాషణల వలెనే వీనినిగూడ రహస్యముగా

నుండు టవలసెను. అనాలోచితముగ ప్రకటింపబడవలయు అంతర్జాతీయ సంస్కర్ణము కలుగును. ప్రతినిధుల విధులు కఠినములు లెనని. సమాధానము భవదరని స్థితిలో నకాల ప్రకటనలగునన నాసమస్యలు నెరవేరుటకు చాల నాలస్య మగుటయు నన్యభావము కలుగుటయును జరుగవచ్చును. ప్రతినిధు లందరూ సమావేశమైన సభలకును పత్రికా ప్రతినిధులందరూ రావీ కుబడుచును. కోష్ఠి విషయముల చర్చ మూత్రము రహస్యముగనే జరుగవలసియుండునని సభాప్రకటనము పంపబడినది.

ప్రతికలవారి అభిప్రాయము.

మిత్రమండలి ఆమెికాదేశముల పత్రికా విలేజులకు సమావేశము జరిగినది. సభాచర్యలను పూర్తిగా ప్రమరించుట ముఖ్యతము. సభావారి ప్రకటనములందు విషయములు సమగ్రముగ నుండవలెను. మరియు ప్రతినిధులను సభాచర్యల వివరముగ విలేజులకు తెలిపవలెను. అవిషయమునంతన ప్రతికలలో ప్రకటించుటకు గాక విలేజులకు వ్యాఖ్యానము చేయుటకు పయోగించుకొనుటకు. ప్రతినిధులను విలేజులకును ధారాళముగ కలిసికొనుట కెట్టి నిరోధము నుండగూడదు. అన్ని మిత్రమండలి దేశములలోను పరిశీలనము పూర్తిగా తొలగింపబడి అన్ని దేశములవారికి సమానావకాళము సొంతవలెను. అన్ని సభలకును విలేజులకు నందరిని రావీ యరలెను. ముఖ్యముగా పారిసభ సభకు విలేజులకునందరిని రావీ యరలెనని వారు రిత్తీర్పాములకు చేగిరి. పత్రికా విలేజులకు నందరిని రావీ యరలెనని విషయమున బ్రిటిషు, ఇటలీ, ఆమెికా దేశముల పత్రికా విలేజులకు తేకిధనించిరి. పరాసువారు మాత్రమంగీకరింపలేదు. పరాసువారు వెనలిపోయిరి. బ్రిటిషు ఆమెికా ఇటలీ దేశములవారు తీర్మానములను చేసిరి. పత్రికా విలేజులకును సభకు రావీ యరలెను వెద్దదేశములలో ప్రతిదేశమునకును రిగురు ప్రతినిధులను రావీ యరలెను. చిన్న దేశములవారికి తారతమ్యము నేర్పరుపవలెనను తీర్మానములు చేయుబడినవి.

నిబంధనలు

ఆమెికా, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, జపాను, దేశముల ప్రతినిధు లన్ని సభలకును రానవ్వులు. బెల్జియం, బ్రెజిలు, బ్రిటిషు అఫ్రికీ సేనములు, ఇండియా, చీనా, క్యూబా, గ్రీసు, గొటిమాలా, హయాతి, హదాజా, హందురాను, లిబేరియా, నిగరానువా, వెనామా, పోలండు, పోర్చుగలు, రుమేనియా, సెర్వయా, సమాము, జకోస్లావు రిపబ్లిక్, బాలీనియా, యుకరాయ, పేరు, ఉరుగ్వే, దేశములవారా దేశములకు సంబంధించిన విషయములు చర్చింపబడు సభలకు మాత్రమే రానవ్వులు. తటస్థ దేశములవారు ప్రత్యేకావసరము కలిగినపుడు సభకు రానవ్వులని నిర్ధారణ చేయబడినది.

సెనేటు సభలో విల్సనుగారికి విందు

పారిసు, జనవరి 21:— సేను సెనేటువారు విల్సను సభాపతిగారికి విందుచేసిరి. పరాసుదేశము జర్మనుల దాడులకు నిరంతరమును గురైయున్న దని దుబోట్టు గారు విల్సను గారికి స్వస్తి సొంపు సందర్భమున నుడివిరి. పరాసు దేశము స్వాతంత్ర్య సీమాంతరక్షక భటుని చందమున నిలిచి స్వాతంత్ర్యభివృద్ధులను మూలాధారముల పైని గొప్ప రాష్ట్రము చేర్చరచుచుండ సరిహద్దులందు దురాశా దురాచారములకు కారు మబ్బులు గ్రమ్మిన పీఠాల ప్రదేశము నెలకొనియున్నది. పరాసువారెప్పుడును అన్యదేశాక్రమణమునకు గడగలేదు. కాని ఇతరులు తమ దేశముపై సభికారము చెల్లించుటకు భాగ్యురకత పడించిరి. ఆమెికావారు పరాసువారి భావగ్రహణమునాసిం చినచ్చిరి. నిరంతరమును పరాసువారికి తోడ్పడగలరు. పరాసు దేశమునకుగల ఉపద్రవము కాశ్యకరుల నేని అంచులన ప్రపంచమునకంతటికిని గూడ ప్రమాదము కలదుగాన ఆమెికా వారు పరాసువారికి దైర్ఘ్యమునుకలిగింపవచ్చిరి. ఇప్పుడు నూతన పరిపంచము గోచరించుచున్నది. ఆయా దేశముల వారి సౌఖ్యమున భిన్న భిన్న వాంఛించు పరిధానకర్తవ్యము సంయోగమే అందులకు త్రమ సాధనము. నన్ను గౌరవించుట ఈ విషయమున దృఢ సంకల్పముగల ఆమెికాదేశమును గౌరవించుటయే యని సేను తలంపుచున్నాడు. విశ్వసోదరత్వమును పరాసుదేశము వాంఛించి సమగ్రముగ దానిని బడచుకలిగినది. మూర సన్యాసాత్మక భిన్నభిన్నముల విశ్వసించినవారందరూను పరాసువారికి తోడ్పడి రని విల్సను సభాపతి గారు నుడివిరి.

బొంబాయిలోని మిల్లుపనివాండ్ల సమైక్యతలు

గవర్నరుగారు మధ్యవర్తిత్వము వహించుట

వివాద మనుకూలముగా పరిష్కరింపబడునను నాశకలుగుట.
శనివారమునాడు సమైక్యకట్టిన చారి ప్రతినిధులసమూహమునకు గవర్నరుగారు, మానసియులకు సర్ ఇబ్రహీం రహీం తులూగారును విచ్చేసిరి. కార్మిక ప్రతినిధులు తమ యిబ్బందులను విన్నవించిన పిమ్మట మా. సర్ ఇబ్రహీం రహీం తులూగారు కార్మికప్రతినిధులతో నిటుల నుడివరి. ప్రభుత్వమువారు పనివాండ్ల వివాదవిషయములో తటస్థముగ నుండలేదు. గవర్నరుగారి వాక్యములను గౌరవముతో పాటింపి పనివాండ్లు తిరిగి పనులలో చేరదగును. అటుల పనిలో ప్రవేశించిన తరువాత గూడ పారియిబ్బందులు తొలగింపబడనియో తిరుగ వారు గవర్నరుగారికి మరియొక విజ్ఞప్తి పంపుకొనవచ్చును. ఈ హితబోధ నాలకించి కార్మికప్రతినిధులు బహిరంగస్థలమున మొక సభ జేసి, గవర్నరుగారు నుడివిన వచనములను పనివాండ్ల కందరికిని బోధజేసిరి.

మా. విన్ సెంటుగారు గూడ నచట మహారాష్ట్రభాషయందు పర్యవేక్షించిరి. గవర్నరుగారు మిల్లుపనిజమానికారు గాన వారు స్వయముగ పనివాండ్లభావలను తొలగింపజాలరు గాని వారు యజమానులతో మాటలాడి పనివాండ్లకు అనుకూలముగ నుండునట్లు సాధ్యమైనంతవరకు జేసెదరని మా. విన్ సెంటుగారు జెప్పిరి. గవర్నరుగారి యజ్ఞతాపములను గూడ తృప్తిచెందనివా లేరనై వారి సంతకములను మరల గవర్నరుగారికి నివేదించ గోరినచో వారు సావధానముగ నాలకించెద రని విన్ సెంటుగారు నొక్కి సక్కాడించగ అట్టి సంతకము మెచ్చరికిని లేదనియు గవర్నరుగారి సందర్శనమున కలిగించినందులకు తా ముండరును విన్సెంటుగారికి కృతజ్ఞులమనియును కార్మికులు నుడివరి. పిమ్మట పనివాండ్లందరును తమ గృహములకేగి, గవర్నరుగారి ఆశీర్వాదము ననుసరించి పనివాండ్లందరును మరల పనులలో చేరవలసినదని ప్రోత్సాహపరచిరి.

స్థితి బాగుపడినది

ఆదివారమునాడు యంత్రకాలమున పేటలలోని స్థితి నెమ్మదిగ నుండెను. సగిటిజేత జరిగినట్టి చర్య లేమియును జరుగలేదు. గవర్నరుగారు కార్మిక ప్రతినిధులకిచ్చిన సలహాను కార్మికు లనుసరింతురానుని ప్రజలందరును, నిరీక్షించుచుండిరి. కార్మిక నాయకులు అచ్చొత్తించిన విజ్ఞప్తి కరపత్రములను కార్మికులకందరికిని విశేషముగా పంచివెట్టిరి. గవర్నరుగారి సలహాను అంగీకరించి పనివాండ్లు తిరిగి పనులలోనికి వెళ్లవలసినదను విషయము కార్మికులకు బాగుగ నాలుపట్లు జేయుటకు కాంగరు హితవర్ధక సభాకార్యదర్శులు, తగిన ప్రయత్నములనుజేసిరి. సోమవారమునాడు కార్మికులలో చాలామంది తిరిగి పనులలో చేరగోరుచున్నట్లు కనసించుచున్నది. ఆనాడు కొన్నిమిల్లులలోనైనను తిరుగ పని ప్రారంభమగునని యిటీవల కొన్ని దినములనుండి కార్మికులలో కలసిమెలసి యుండినవారు తెలిపిరి. అట్లు మొదట కొందఱు పనిలోనికి వచ్చినచో తక్కువాయగుండ పట్టుదలమున పనిలోనికి రాగలుగుదురు. అట్లుజరిగిన అన్నిచోట్లను తిరుగ మామూలయితిని పలులు జరుగును. తమ కేమూత్రము హెచ్చు జీతము నిచ్చుటకు మధ్యవర్తుల స్వత్వము పరిష్కరింపబడెనోదానిని యంత్రకాలాధికారియ ప్రాతములముగ తెలిపినచో గాని తాము పనిలో చేరమని కొందఱు తెలిపిరి.

నౌకానిర్మాణసలహానుబంధము పనివాండ్ల సమైక్యకట్టు

ప్రభుత్వమువారి నౌకానిర్మాణ స్థలములలోని పనివాండ్ల సమైక్యకట్టు యొకిను అంత మొందలేదు. 20-వ తేదీ యుదయమున కార్మికులు బోనికి బోవు ద్వారమునవద్ద సమావేశమైరి. కాని బోనికి పోలేదు. వారచటనుండి కేకలు వేయసాగిరి. పిమ్మట కార్మికులు గుంపులకైచెడి కరతాళములను, తాలలను నేయుచు బోయిరి. బోటలో చాలామఱు కాజములు దోపిడి జరుగునను భయమున మూయుబడినది. కాని అట్లు లేమియును జరుగలేదు. సమైక్యకట్టు పనివాండ్ల క్రోధములనుననన్వేషనేమి మైదానమున పండ్లసమ్మకొనుచు పెంబిరి గావోవుచున్న యొక మనుష్యుడు పనిపోయెను. వారా పండ్లను హరించినది మాత్రము తెలిసినది. పోలీసువారును ప్రైవటులను యొకరు తగిన బా

గత్తలను తీసికొనిరి. ఆర్. వి. ఎస్. నౌకానిర్మాణస్థల ప్రవేశద్వార సమీపస్థలములు రక్షింపబడు చున్నవి నుమా రితువది మంది కుట్రకులతో నాగితులు, మూడుబడిన సగరమందిరము దగ్గర కావలి యుంచబడిరి. కార్మికులు తమబాధలను ప్రాతములమున ఆర్. వి. ఎస్. నౌకానిర్మాణస్థల ద్వైర్యుగారికి విన్నవించినది లేనిది తెలియలేదు.

చీటీబట్టల వ్యాపారము.

ప్రతివ్యాపారుల చర్య.

ప్రతివ్యాపారుల సంఘమువారిదిగువవిషయములనువారి కడపటిసభయందుతీర్మానించిరి:—భోజనపదార్థములవర్తమాను, జీవిత వ్యయమును అసాధారణముగా హెచ్చుటచే, “హెచ్చుధనల భృతి”యను పేర కొంతకాలము పనివాండ్ల కీడిగుర వికరింపబడిన రీతిని భృతి నిచ్చుటకు ఈ సభవారు తీర్మానించిరి. —

ప్రస్తుతము నెల 18 నువ్వు రూపాయలగాని అంతకంటె తక్కువగాని జేతనము కలవారికి అతీతములో నూటికి ఇరుదదియైదువంతునను; ముప్పదియొక్క రూపాయలు మొదలు యేబది రూపాయలవరకు జీతములో నూటికి పన్నెడదవంతు నను ఏ బది యొక్క రూపాయలు మొదలు నూరు రూపాయలవరకు జేతనము కలవారికి వారి జీతములో నూటికిపదిరూపాయలచొప్పునను, నూటికంటె హెచ్చు జీతములుకలవారికిమరీతక్కువపక్షతీనియియ్యవలెను. ఇదివరకు ప్రత్యేకభృతి కలవారికి అది అంత హెచ్చుకానిచో, కను ప్రకారము హెచ్చించవలసినదని తీర్మానింపబడినది. ప్రతివ్యాపారులను ప్రభులను ఈసంఘమున సభ్యులుగాని మిల్లుపనిజమానులకును, యొగుతులదారులకును, నజీ యితర ప్రతివ్యాపారులకును పంపుటకు అసాధారణపు ధరలవలన గలిగిన ప్రస్తుతపు కార్మికులస్థితిని బాగుచేయుటకు కొలబాలోని పనివాండ్లకు ఏర్పరచిన పద్ధతిని భృతి మెసంగదగునని యజమానులను కోరుటకును కొలబా యంత్రకాలల పనివాండ్లు తమకు కల యిబ్బందులను చక్కగా విన్నవించినందులకు సంతసింది తమని వారికి లెజుపుటకును తీర్మానింపబడినది.

బట్టలవ్యాపారము

పనివాండ్లు మెహతాలతో జేరుట

బట్టలబాహులో మెహతాలు సమైక్యకట్టుటనుచూచి, లక్ష్మీదాసు,మాల్దీ జీవా బహులలో పుజేయుచుండిన ఛాటి కూలీలుగూడ సమైక్యకట్టిరి. వారు 500 మంది కలరు. వారికి దినమునకు ఎనిమిది అకాలా కూలియియ్యబడు చుండెను. ప్రస్తుతపు దినజేతనములు వారికి భోజనమునకైనను చాలకుండుటచే వారు దినమునకు బండ్రెండు అకాలాచొప్పున నీయవలసినదని యదుగురున్నటుల తెలియవచ్చుచున్నది. పనివాండ్లు బాధపడుచుండుట నిజమనియు, తమ మనస్సులకు బహుమానముల నిచ్చితిమనియును, జీతముల హెచ్చించితిమనియు, ఇట్లుంటగూడ తమపనివాండ్లకు అవిధముగనే హెచ్చింపవలెననియు కోరుచు చాలామంది వర్తకులు సంతకములుజేసి ఒక ప్రకటనను పంపిరి.

జనవరి 20.

నేడు కట్టుదారు లందఱును క్రీ సెంటుమరలవద్ద సెద్ద సభ జేసిరి. నుమారు 15000 మంది కార్మికుల లచటికేగిరి. కార్మికులు కోరువాని నిచ్చెదమని యజమానులు ప్రకటనముల సంపుట కెవ్వరును మరల పని సారంభింపవలదను ఉద్బోధనోపన్యాసము లీయబడినది. కామగురు హితవర్ధకసభ్యులొకడచటికిబోయి వారికిహితవు గలప యత్నింపగా నెరిసినటుల నెవ్వరును విసలేదు. మధ్యాహ్నమవును వారు పలుచీలకు చెదరిపోయిరి. శనివారమునాడు గవర్నరుగారు రెండు చెప్పినను తమయజమానులు కోరికలనెల్లినవరకు అనుమానమున వీరకున్నారు. నేటియుదయము కొన్నియంత్రకాలములు తెరువబడియెను. అందు టార్డును గిర్దాములందలి మరలు ప్రధానమైనవి, కొలదిమందిమాత్రమే పనిచేయబోయిరి. అయిననుకట్టుదారులు పనిని సాగనీకుండుటచేత యజమానులు మరల మూడుకలసి వచ్చెను. టార్డుయొవద్ద కొంతమంది కట్టుదారులు రాత్నకురున్వి అల్లరిచేసి సారంభించిరి. 10 గంటలపుడు నుమారు 200 మంది కట్టుదారులు గామదేవీవై పుసోయి గ్రాంటుకోర్టు సమీపమున రెండు మిరాయి అంగడులను కొల్లగొట్టి ప్రయత్నించిరి. గామదేయందలి పోలీసుదళ మచటికేగి వారిని పొరబోలిరి. 9 గంటలపుడు సానికాకార్యాలయపు కట్టుదారులు తమలసాకుల దుకాణములను, మిరాయి అంగడులను కొల్లగొట్టి బయియింది రని తెలియచున్నది. ఆ సమయమున నలుగురు కట్టుదారులను పోలీసువారు రెడ్డుచేసిరి. టట్టుదారు అండుబోట్లనెల్ల నధికారులు పోలీసు దళములను కాపుంచిరి. బుధవారమునాడు మహిముద్ద తుహికి గుండు తగిన ఇద్దఱు కట్టుదారులలో నొకడు నేడు మరణించెను.

ప్రస్తుతస్థితి

నేటిస్థితి యెట్లున్నదియు వికరించుచు “త్రైత్య ఆఫ్ ఇండియా”పత్రిక విశేషము యొకటిల్లు ప్రాయము న్నాడు. — గవర్నరుగారు తులవ్యాస మిచ్చినపిమ్మట కొంతమంది మరల పని నాగింప నున్నట్లు తెలి. కాని చాలమంది ఏమియున్నయింపజాలకుండిరి. ఇదివరకు తమ యజమానులు చేసిన వసుల నెరిగియున్న వాగుటవలన వారికేమియు విశ్వాసముకలగకున్నదని వారు చెప్పెదరు. జార్జు మొదలుగాగల నాయకులందఱును వారికి విశ్వాసము లేదు. తామిదిరకే మధ్యవర్తుల మాటలనువిని పనికిబోయింపు డనేకసారులు తాముకోరికవాంధియు లీయవలెనని డెను. అందువలన యజమానులు తామియదలచుకొనిన అంశములకు ప్రకటనాఫలకమునై సంతించినగాని తామేమియు నమ్మజాలమని వారనుచున్నారు. క్రీ సెంటుమరలవద్ద నేటియుదయము సెద్దసభ జరిగినది. నుమారు 8000 మంది కట్టుదారు లచటికేగిరి. వారు హితవర్ధకసభవారి నూచసల ఖండించుచుద్దేశముతో సమావేశమైనట్లున్నది. గవర్నరుగారిమాటల వృథాచేయవలదని బోధించు నిమిత్తము హితవర్ధకసభవారు చాలమంది ప్రతినిధుల నచటికంపిరి. కాని కార్యము లేకపోయెను. ఇవర కెట్లా గాజారామును ప్రతినిధిమాత్రము మాట్లాడినట్టిరి. అతడుచవ్యాసము సారంభింపగనే “నీవెవడ నెందుకువచ్చితి ” వని పలువురు ప్రశ్నింపసాగిరి. మరల పని చేయనిచ్చగించువారు తనతో మోటారుమీద రావచ్చునని అతడనెను. మొదట నచటినుండి తొలగిపోయి యంత్రాల యాధికారుల నచటికితీసికొని రమ్మనికొంతమంది నాయకులకనికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. తక్కినకాపవ్యాసకులు వికమత్తమును మాత్రము వీడవలదనియు, తాముకోరిన అన్నిటి నిచ్చరకును కట్టును మానవలదనియు కట్టుదారులను హెచ్చరింప సాగిరి. టార్డుయొవరలవద్దను సంగతిసందర్భము ల్పై యుండెను. మామూలు జేతకు వారు కర్మాచయములకడ కేగిగాని లోనికి బోవకుండిరి. మొదట తమ కిచ్చువానిని ప్రకటించినచో తాము పనిసారంభింతుమని వారనిరి. పని సారంభించిన గంట నేపటి కట్టిపుకటనము పంపబడునని చెప్పినను వారంగీకరింపకుండిరి. అంతరింప కొంతసేపు “తీర్వాడి” తుద కచటినుండి లేచిపోయిరి. క్రిందటి సంతకర్తయు అన్యాయాచారములో జరిగినట్లు సాత్వకనిరోధము నవలంబించుటయే. ఇక చేయవలసిన పని యని వారలలో నతిమాటలు నిశ్చయించుచున్నారు. అలహాబాదునందలి ఒక యంత్రాలయయాధికారి సోదరి బాయి యజమాను యను నామె వారికి సహాయ మొనర్చియుండెను. ఆమె ఇప్పుడు బొంబాయి కట్టుదారులకు ఉపవ్యాసముల మెసగుచున్నదని తెలియుచున్నది. హిందూ యజమానుల గృహములకు బోయి కట్టుదారు లచట పస్తుండిన లాభకంఠముగ నుండగలదని కొందఱువుడు నూచించుచున్నారు. లోమరు పేరొక క్రీ సెంటు మరల సమీపమున నాలుగువేల మంది కట్టుదారులు సమావేశమైరి. లిఖితపూర్వకముగ నధికారులు తామిచ్చు అంశములను తెలిపినగాని మరల పని సారంభింపవల దని వారు నిశ్చయించిరి. కట్టింను కొన్నిదినముల వరకు జరుగవలయు నను మానకు వారిలో నెక్కుడుమంది సమ్మతించినట్లున్నది. పట్టుయన రాజీనామా జేసికొనుటయే యుత్తమని వారిలో చాలమంది లెచుచున్నట్లున్నది గాని వారు తక్కినవారికి భయపడి యేమియు ననజాలకున్నారు చాలమంది యేదియో రాజీనామా నెట్టుయన జేసికొనవలయునని యోచించుచున్నారు.

జోషీగారి అభిప్రాయము.

సంఘసంస్కారవృద్ధినియంతరి ఎన్. ఎం. జోషీ గారి సమైక్యకట్టులో చాలమకు పుజేయుచున్నారు. వారు కార్మికులు నిరసించుచుండిన చావడేలబోయియుండిరి. గవర్నరుగారిని కార్మికప్రతినిధులు గలసికొనుటవలన కొంతమంది మరల పని సారంభింప నాయుచున్నారు గాని వారిలో ననేకులు తాము కోరు సవీయ బడునను నిర్వీర్యమున నిర్ధారంప గోరుచున్నారు. తాము కోరినవానినో సగురకు! నెట్టుయన కట్టునిట్లే కొనసాగింపవలయునని వారు నిశ్చయించుకొనినది అతడు కమ్ముచున్నాడు. యంత్రాలయాధికారుల వైఖరినిగూర్చి వారిట్లు చెప్పిరి. వారిలో ననేకులు తమ పనివాండ్ల నింకా నెక్కుడు కష్టముల పొన్నేయుట మంచిది కాదని తెలచుచున్నారు. అందువలన నీ సమైక్యకట్టు క్షృణలో నంత మొందవచ్చును. ఇదివరకు కట్టుదారు లాహార పదార్థముల నమపు తెచ్చుకొనుచున్నారు. ఇకమిదట నట్టి సౌకర్యముండదని తెలియుచున్నది. అందువలన దోపికులు జరుగు నేమోమని భయపడుచున్నది.

	వేలము	వేలం పాటకు కట్టవలసిన
	తేదీ	ధరావత్తు మొత్తము.
1 పెరంబూరువడ్డనున్న గొట్టెల పథ్యశాల	31-1-1919	ర్పు 200
2 " " పశువుల "	31-1-1919	ర్పు 100
3 ఎలిఫంటు గేటు బండ్లదొడ్డిదానికి సంబంధించిన బజారు స్థలము	1-2-1919	ర్పు 100
4 స్లిత్తు ఫీల్డు మార్కెట్	1-2-1919	ర్పు 100
5 మాంసపు అంగడి, (గొట్టెల పథ్యశాల)	1-2-1919	ర్పు 25
6 " పశువుల పథ్యశాల	1-2-1919	ర్పు 25
7 పండుల పథ్యశాల పండుల పడకచోటు	1-2-1919	ర్పు 25
8 1918-1919 వ సంవత్సరమునకుగాను పెరంబూరు హెల్త్ పలాన్సులోని దీవి దీవి పంట	1-2-1919	ర్పు 10
9. పెరంబూరు పథ్యశాలలోని ఆవుపేడ	"	"
మదరాసు కార్పొరేషన్ హెల్త్ డిపార్టుమెంటు 20-1-1919 బి. యన్. ఆర్.		కే. రాఘవేంద్రరావు, ఆర్టింగు హెల్త్ ఆఫీసరు.

460 మంది మృతినొందుట.

హరిన, జనవరి 17:—మందునకి తగిలి ముగిసిన నాక
హరినా గాని మోరాయి గాన. 460 మంది చనిపోయిరి.

పరామర్శవారి యుద్ధాశ్రయములు.

హరిన, జనవరి 20:—నెలలు సభాధ్యక్షులకు
కుబ్జానాకు విల్లునాకు గోరవార్ధమునగలదిక సంయమం
వర్ణముల వహించి యుద్ధాశ్రయములు జ్యోతిషులు ముత్యములు
భాగ్యములేమో నిండు సభాధ్యక్షులకును ముట్టించుటకు
గల ప్రార్థనములు ఈ యుద్ధాశ్రయములు బాపననే నాక
మునుగొనుట సమీపించును నిలుచునీ చెప్పిరి. విల్లునా
గారు ప్రత్యక్షమయ్యును భాగ్యునారు చేసిన మనకార్య
ములను ప్రకరించి ఇకముందు ప్రాప్తమై యుద్ధముల గలగ
కుండ చేయగలగియు అనేకములు లభింపించును నని
చెప్పిరి.

ఇంగ్లండు.

క్రికెట్టులగు

జానువారుమాడు

దీర్ఘ వ్యాధి ఫలితము

అభ్యుధిమగు నామధూతి

లండను, జనవరి 20:— కొన్ని వర్షములనుండి ఈరా
వ్రమాడు దానాలోగిష్టితియ్యం దుండుటచే నిరంతరమును నీర
చెంత పరిచకము నుండుట ఆనందమయ్యెను. అందువలననే
పేరు సాంధ్రంగములో ప్రత్యేకముగ నివసించుచుండి గాని
తక్కిన రాజకుటుంబమువారిలోపా చేయునైనను నామధూతి
వచ్చుటలేదు. అంక్యుక్టుగూడ నచటనే లాంఛనహితముగ
జరుగునని తెలియుచున్నది. నిన్న నన్ని వేలకొలదియగు వ్యజ
లు నామధూతిని తెలిపిరి. పెంతుపాలు జేవకమున మాన
ప్రార్థనమున పాల్గొనుటకు ఆర్పిడికను గాను
భక్తుల నాహ్వానించిరి. రామమాధునియందు కరుణించు
గను ఆకస్మికముగను జరుగుటచే వారు నడివ్రై యుండగ
వారిని కడసారి చూచుటకు తలదించుటకు సమాప్తమగు
అను చెంతనున్న యువచారిక పిలుచుటకునూడ వ్యవధిలేక
పోయినది. తమకన్య పుత్రుడు ప్రమాదకరముగ వ్యాధిచే
పీడింబడుచు చున్నాడను ప్రబలసంతాప మంతరింకముల వేధిం
చు చున్నను యుద్ధకాలమున స్వార్థత్యాగులగు నారాజవం
తుల లాంటివలన నావంతయేరీ వెలియచ్చక లోలోననే
యిరుడున్నకొని నిరంతరమును జేకనేనచేసిరి. కన్య పుత్రుల
ని మెంతసంతాపకరమో సంతాపవంతులగు తలిదండ్రు
లకు విధితము. రాజవంతుల స్వార్థత్యాగమును బాగుగా
తెలిసిన నామాజ్యవాసులు గాధరమును నామధూతిని
తెలుగలరని పత్రికలు ప్రకటించినవి.

సంతాపవిషాదులు.

20 వ తేదీనండిక వెలవరకు పూర్తిగను పిమ్మట
15 దినములు అర్ధభాగమున సంతాప విషాదులు భరింప
బడును.

సింహా ప్రభువుగారు.

లార్డు సింహా.

లండను, జనవరి 20:—ఇండియా సహాయనూత్రి (అం
దరు వెక్రిటరీ) లార్డు (సర్. ఎస్. పి) సింహాగారికి పత్రికు
లిఖిత మియ్యబడిన దని ఆధికారులు ప్రకటించిరి.

సింహా ప్రభువు యుద్ధోగము.

తైము

లండను, జనవరి 11:— సింహా ప్రభువుకు ఇండియా
సహాయ మంత్రినిగా నియమించుట సర్వజన నామోదకరము.
ఇది అపూర్వమేధాశక్తిని సూచించుచున్నది. క్రొత్తసభ్యత్వ
మున భారతీయులు ముగిసినందు గూడ నుండిన బాగుండును.

దెయిలీ టెలిగ్రాఫు.

సహాయమంత్రిల నియామకములలో నిడిచాలముక్తి
మైనది. భారతీయుల కవితముబాకహము.

దెయిలీ మెయిలు.

ఈనియామకము చాలభాగ్యవశ్యము వర్తమాము నగును
ప్రతిభుజేతపురతనమున భారతీయుడు పాల్గొనుట కిదియే
తొలిసారి. ఇండియా స్వపరిపాలన ప్రారంభమున కిది సప్రభు

మావన. ఆస్థపరిపాలమున నిర్ధారణమునూడ లానుకు
బాధి గారి బహుశక్తియెల్లములలో శోక్రటిగా మున్నది.
సామాజ్యరంజనమున భరతభండును ప్రబోధము కిదియే
ప్రారంభము. యుద్ధమున భారతీయుల హింసించిన అధిక
త్యాగము బాగుగా నుగించునకు వచ్చినది. వీరవని అందరి
కిని ఆమోదకరమును.

దెయిలీ న్యూసు.

ఇది కుభూచకము. ఇది కుభూచకము ను సాహస
యత్నముచేరినవన మందిపులికమును కలుగును. లానుకు బాధి
గారి బహు శక్తియెల్లమున కిది మదియుక నిదర్శనము.

దెయిలీ క్రానికలు.

ఇది చాల ముఖ్యముగా క్రొత్త మాన్యు.
ఇది ప్రతిభు
సింహా ప్రభుని పదవి అందరికిని సంతోషపరివరము.

మరణము.

లండను, జనవరి 11:— సర్ జోనాథన్ మెకరలేవాలా
మారు మృతినొందిరి.

ఇండియా ప్రతి

లండను, జనవరి 9:—బ్రాహ్మణులు కర్తవ్యమువారి
సమావేశము జరిగినపుడు ప్రస్తుతము ఇండియాలో వైరుచేయ
బడుచున్న ప్రతి పక్షిగాదనియు 1.3" అడలు వేయనట్లు
ఏమిటు జరుగలేకయును ప్రతిపక్షిలక సంఘభక్తు డగు
జే. ఏ. ఆనందరావుగారు హాజరైరి. ఇండియాలో నితరల పని
చేసిన కమిషనరులకు చేసిన మారనల నావారితనమునా
గాచరింతు చెవి అట్టి ప్రతి కలాంకామైకును సరిగడునంత మొ
త్తమువైరు కాగలదని ఇండియాకు కల్గిన సంఘమున సభ్యు
డగు చాక్లింగుగారు హాజరైరి.

పోలీసు సమావేశము.

లండను, జనవరి 20:— బ్రిటిషు జేతమునందున్న పోలీ
సుసంఘముల సభ్యులు 8 వేల మంది ఆంబుల్స్ రవాన్యముగ
సమావేశమై పోలీసువారి జీతములను హెచ్చించుటకు గూర్చి
యూ యూనియనుసభ్యుల చిక్కులను తొలగించుటకు గూర్చి
యూ నాలోచించిరి.

బ్రిటిషు యుద్ధవత్తములు.

లండను, జనవరి 20:— ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీ ఆనంతరము
రెండు రకముల యుద్ధవత్తముల ఆయుధము కొరత భవము
గ్రహించబడును. నూటికి 5 వడ్డీ చొప్పున నీరుబడు వత్తము
లు 5 లేక 10 సంవత్సరములలో విడుదల మగునట్లు ఒక
బడును. నూటికి 4 చొప్పున నీరుబడు వత్తములు 10 1/2 చొ
ప్పున 10 సం. ల కీయబడును. ఆనాడుపు పత్తు అధిక వడ్డీ
వడ్డీకి గ్రహించబడును. వత్తములకు అసలు మొత్తము లీరు
బడును.

విరుద్ధములు.

లండను, జనవరి 9:— మెజిస్ట్రేటులు రెండుక్రాను
సంఘమునందలి సిడ్డే కాక్స్ లెట్టె నీయు బి. డబ్ల్యూ. వి రాగో
గార్లకు ఎం. బి. ఇ. లిఖితము లియ్యబడెను.

జర్మనీ వ్యాపారము.

లండను, జనవరి 20:— స్త్రీలు నుగ నమరుట
ప్రారంభము కాకనే నేలలోలక బృహదలు బ్రిటిషు ఆమె
కాజేకులకేగి వెడ్డయెత్తున వ్యాపారమును కేయుటకు ఆలో
చనలు చేయుచున్నారగాన బాగయాకతతో మంచకలె నని
బెర్లినునుండి దెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు పత్రిక కొనవార్తవచ్చినది.

అమెరికా

ఇండియా జేతమునకు వెండి.

న్యూయార్కు, జనవరి 11:— 18 వ తేదీ 10 లక్షల
డోలర్లు పంపబడును. దానితో 250 లక్షలు పూర్తియగును.

చీనాకుబడులు.

న్యూయార్కు, జనవరి 19:— చీనాకు బదులిచ్చుట
కవటిపరిశ్రమలకు గురించుటకు ఆమెకా బాంకుల ప్రతినిధి
గా జే. జె. అబ్బులుగారు చీనాకు వెల్లెవరని ప్రకటించబడెను.

హాలిండు నౌకలు.

న్యూయార్కు, జనవరి 21:— పృథ్వీమువారి వనల
యందున్న నౌకలనుగల్గి తక్కినవాలండు నౌకలన్నియు ఆమె
రికాకు చేరినవెంటనే యజమానులకు వశపరచబడును.

జర్మనీ

నిర్బంధితు లగు నీనాజునానుదేశీయులు
కోనెకుపోగడు, జనవరి 10:—జర్మనీలో నిర్బంధా
వాసమున నుండిన చీనా జనుల దేశములవారు 100 మంది
యిదటికి వచ్చిరి. వారినిచ్చట దిగినయక తిగి జర్మనీకి పంపిం
చెదరు.

లక్ష్మేంద్రవారి భావము

లక్ష్మేంద్ర, జనవరి 20:— మిత్రవందలితో నానుకూల్య
మునకు భంగము కలుగకుండ అంతర్జాతీయసంబంధముల నేర్ప
చువలె నని లక్ష్మేంద్ర రాజ్ ప్రకటించెను.

నౌకానిర్మాణశాలవారి సమ్మేళనము.

లండను, జనవరి 20:— ఇనయునకు 8 గంటలు, వారము
నకు 40 గంటలు మూర్తిమె వినిజుగనలెను. శీతములు తగ్గిం
నూడెను. అధికారు లంగికరించుట 27 వ తేదీ నుండి
సమ్మేళనము జరుగల దని క్లెయిను నౌకానిర్మాణశాలమునం
దలి యాంత్రికులను పునాంధ్రును నిర్ణయించిరి.

జర్మనువాతీయులసభానియోజనము.

బెర్లిను, జనవరి 20:— తొందరలేకుండా నియోజనము
జరిగినది. నియోజనము జరిగిన ప్రదేశములలో తాముగూడ తమ
కుంతు వచ్చినపుడు నియోజనమున పాల్గొనవలెనను నాతుర
తతో స్త్రీలు కా గూర్చియునుయొద్ద గుమిగూడి యుండిరి.
దొరతనమువారి సేనలు హెచ్చుగా యుద్ధసానుల యొద్దను
వీధులలోను కాలినడకకు మోటారుబండ్లలోను కావలి గాయు
చుండెను. బెర్లినుపోర్టువారు, స్పాన్డోలలో నియోజకులసం
ఖ్యచాల హెచ్చుగాచుండెను. బెర్లినులో సవ్యాసీయులు (నన్సు)
గూడకుంపులుగ కాలినడకకు నియోజనస్థలమున కేటబ దర్శనీయ
ముగానుండెను. రాష్ట్రములలో చూడ హెచ్చుచుండి ఓట్లనిచ్చి
రనియు తొందరలు బహుస్వల్పమునయు వార్తలువచ్చెను.

చుండలవిధజనము నియోజనసౌకర్యమునకు జర్మనీజేత
ము 37 మందలయునుగ నిర్ణయించెను. 20 ఏడ్లవకునుల
అందరు స్త్రీలును పురుషులుగూడ నియోజకులుగ నుండవచ్చు
లు స్త్రీలకును పురుషులకును నియోజనస్థలములు ప్రత్యేక
ముగ నుంచబడెను. భారతవ్యప్రాంతిభక్తునిధాన మనుసరింప
బడినది. కడపటి ఫలితములు 25 వ తేదీని ప్రకటించబడును.

మెజిస్ట్రేట్ సోపర్నియాలెగ్గుట.

బెర్లినులోని 24 నియోజనస్థలములలో కలిగిన వోట్లఫలి
తమును బెర్లినునుండి హాంబుర్గునాను విశేషపడు తంత్రివార్తా
మాలమున తెలిపెను.

మెజిస్ట్రేట్ సోపర్నియాలెగ్గుట —	6195
పురుషు డెమోక్రటులు —	7375
జర్మను జేతనాస్థులు —	4706
ఇండిమెంటు సోపర్నియాలెగ్గుట —	3005
జర్మనుపీట్లసార్టీ —	1990
నెల్లెలుసార్టీ —	2254

ఈ రీతిగా వోట్లువచ్చినవి. స్కానుబర్గు పేటయందు
మెజిస్ట్రేట్ కక్షవానికి ఓట్లు హెచ్చుగా వచ్చినవి. పేటలుగాక
బెర్లిను కస్పాలో ప్రత్యేకము 14 లక్షలమంది ఓట్లవచ్చెను.
వారిలో కనీసము 13 లక్షలమంది 830 స్థానములలో ఓట్లనిచ్చిరి.
స్పార్టకును నియోజనస్థలములను తిగుటవైరెవరను వదం
తులు కలుగుటచే వానియొద్ద హెచ్చుమంది కావలియుంచ
బడిరి. అందువలన తెక్సిండుటలో చాల ఆలస్యము కలిగినది.
చర్చియు ముందర ప్రాంతమున రాత్రి స్పార్టకునులే మరఫీరం
గుచును సుపాదులను కాల్యబడెను. దొరతనమువారి, సేనలు
గూడ సుపాదులను కాల్యగనే స్పార్టకునులందీ తగ్గినది. ఇం
తకంబై బెర్లినులో మరి ఎట్టితొందరయును కలుగలేదు. తొం
దరలేకుండ నియోజనము జరిగినది. సైనికులును స్త్రీలును వోట్ల
నిచ్చుట కిదియే తొలిసారి. స్త్రీలు చాలమంది వోట్ల
నియ్యగచ్చిరి, చాలమంది సకుటుంబముగ నియోజనస్థలము
ల కే గి రి. కొన్ని రాష్ట్రములలో మాత్రము
చాల తొందరలు కలిగినవి. హాంబుర్గు నియోజకస్థానమువైని
స్పార్టకును నుండెను కదలిరి. డినుస్టాకులో ఓట్లవెల్లెల
నెట్టుకొనిపోయిరి. కటోక్ట్టలో కొంత ఆభ్యంతరమును కలి
గించిరి. హాంబుర్గులో నియోజనము చక్కగా జరిగినవని తం
వార్త వచ్చినది. బెర్లినులోని నియోజనదినమున సైనికులు బాట
లయందు పధికులకు రధికులను గూడ పరీక్షింపక వదలలేదు.

Peace Conference.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Other Comments.

LONDON, January 11. Newspapers welcome Sir S. P. Sinha's appointment as Under Secretary for India.

The "Daily Telegraph" says: "It is the most interesting new appointment of the Under Secretaries and will give great pleasure in India."

The "Daily Mail" says: "The choice is one of the most striking and welcome innovations. It is the first time that a native of India has figured in the British Government and clearly marks a stage in that development of Indian self-government which it is to be one of Mr. Lloyd George's tasks to express. For the first time India comes within the orbit of the Empire and her great sacrifices during the war have now been recognised. The appointment will meet with general approbation."

The "Daily News" says: "It is a happy augury. It is a bold precedent promising well. It is a further instance of Mr. Lloyd George's courage and flair."

The "Daily Chronicle" says: "It is an interesting innovation."

For Gallantry and Devotion to Duty.

LONDON, January 12. The "Gazette" announced the following awards to officers of the Indian Army for gallantry and devotion to duty in the field.

Bar to D. S. O.

Major C. J. Thornhill for conspicuous gallantry and ability. In command of the "Omega" force with a small detachment he dashing attacked the enemy, who was far superior numerically, and succeeded in detaching a large force of the enemy who would otherwise have opposed us as Archangel. The marked courage of Major Thornhill throughout the operations inspired all ranks of his command.

D. S. O.

Lieut. Col. P. L. Redder "for conspicuous gallantry and good leadership. Largely owing to the skill and initiative with which he handled a battalion in an attack following a twenty mile night march, the enemy was driven back six miles and two strong positions were captured."

Lieut. Col. S. B. Coobe, M.C. He reconnoitred the enemy's position under heavy fire and pushed back enemy posts and assaulted and carried the whole of his objective of three lines of enemy trenches. Subsequently, though he had suffered heavy casualties, he successfully beat off a counter-attack. He had always shown great judgment and ability in command.

Lieut. Col. W. J. Mitchell. He handled his battalion very skilfully in an attack. In spite of heavy casualties from a strong point on his flank he captured the objective. His courage and perseverance were most marked.

Bar to M. C.

Captain Raleigh Blundy. He commanded very ably a patrol which, under enemy fire, discovered in the darkness a fort of a river. His intrepid action enabled the troops to cross the ford the following night.

Lieut. W. P. Hoag, Medical. When his aid post was being heavily shelled he collected all the casualties with great coolness and promptitude and conducted them to a new post. He had done similar fine work in action.

Lieut. A. H. Lindson, "for" He forded a river, passed enemy pickets, and brought back valuable information. He had previously reconnoitred a sluice at the head of the river, although fired on continuously.

Captain H. A. Wellesley. He handled a battalion in a cool and determined manner, maintaining his position in close touch with enemy until nightfall. His fine example encouraged all ranks who hung on very defiantly.

All the above except Major Thornhill performed the deeds related in Mesopotamia.

Shipyard Strike Imminent.

LONDON, January 20. Engineering and shipyard workers on the Clyde have decided to strike on the 27th instant for an eight-hour day a forty-hour week without reduction of wages.

British War Bonds.

LONDON, January 20. The Treasury announces that after the 1st February subscriptions will be received for two new series of National War Bonds. The first series (5 per cent. bonds) will be issued at par for five or ten years, will be subject to income-tax and will be redeemable at a premium. The second series (4 per cent. bonds) will be issued at 101½ for ten years, income-tax will be compounded and the bonds will be redeemable at par.

South Wales Coal-owners.

Protest Against Miners' Demands.

LONDON, January 20. The South Wales Coal-owners' Association protests that the Miners' Federation's demand for a 30 per cent advance of wages will make the price of coal prohibitive.

Death of King's Son.

End of a Long Illness.

General Sympathy With Their Majesties.

LONDON, January 20. The delicate health of Prince John in recent years made it necessary that he should always have an attendant. Consequently he was never seen on public occasions with other members of the Royal family but lived in Sandringham. The burial will probably be private at

Sandringham on the 21st. Public sympathy was expressed in all churches yesterday and the Archdeacon in St. Paul's invited the congregation to join in silent prayer. The last moments of Prince John came so quietly and unexpectedly that there was no time for the nurse who was with him to summon Their Majesties to his bedside before he passed away.

The newspapers sympathetically point out how Their Majesties laboured unceasingly during the war burying the tragedy of their youngest son's delicate health in the silence of their hearts, never hinting to the nation the nature of their personal anxieties weighing upon them, while every father and mother throughout the Empire will understand what it means to lose the baby of the family. All the papers emphasise that the Empire's sympathy will be heightened by the knowledge of Their Majesties' splendid and untiring example of public service during the past four years of war.

British Police Unions.

A Secret Mass Meeting.

LONDON, January 20. Eight thousand delegates of Police Unions throughout the Kingdom, held a secret mass meeting in the Albert Hall. It is understood that they are agitating against the alleged victimisation of Union members and for more pay.

Sir S. P. Sinha's Peerage.

LONDON, January 20. The elevation to the peerage of the Under Secretary of State for India, Sir S. P. Sinha, is officially announced.

Court Mourning

LONDON, January 20. Court mourning will be observed for a month from the 20th instant and half mourning for another fortnight.

Sir S. P. Sinha's Appointment.

"Times" Comment.

LONDON, January 21. Commenting on Sir S. P. Sinha's appointment the "Times" says: "The public will hail the appointment with greater sympathetic interest than any other. It is a rare stroke of imagination. We wish there were more of them in the new Government."

Demobilisation.

Dangerous Agitation FANNING THE FLAME.

ALLAHABAD, January 21. LONDON, January 8.—The "Times" in a leader says it declined to publish the numerous letters being received by it on demobilisation, the writers whereof seem bent on fanning the agitation that is already mischievous, so that it may become dangerous. They offer no hopeful suggestion for dealing with the gigantic and complicated problem. They have evidently taken no trouble to understand it, but they pick up every trivial incident, every bit of hearsay evidence that comes their way, every fallacy and misconception that may fan the flame and encourage the belief among soldiers that they are being unfairly treated. It is on a par with the agitations that were repeatedly got up during the war by ill-disposed persons for the purpose of weakening the national effort and causing it to fail. The present agitation is not legitimate criticism at all. It is neither measured nor responsible nor well-informed. The demonstrations by soldiers have gone far enough. We do not want to spoil the Peace demonstrations, for that is what they amount to. Two months ago the soldiers expected to be still fighting. At the present date and for months to come they would have borne that patiently. Surely they can exercise a little self-control now in the infinitely happier circumstances in which they find themselves.

The "Globe" commenting on this wonders whether the effusions of Carmelite House are ever read in Printing House square.—(Pioneer.)

End of The War.

Sir D. Haig's View.

ALLAHABAD, January 21. LONDON.—Sir Douglas Haig's despatch confirms many of the estimates made in the "Pioneer." The whole feature was the extraordinary effort by Germany to beat the Allies before the American troops came in force. The Allies fought Germany to a standstill and on the Armistice day the enemy was beaten, pinned up against impassable exits and was saved from a Sedan by a rapid Armistice and surrender. Von Ludendorff said that they could not last the week out. The Germans had always one third more troops in the line than had the British and yet failed. Marshal Haig emphasises the German misconception that engines of war and gas could supplant infantry. The latter always won battles, just as in former wars. There were nine decisive battles last year beginning with the Marne and ending with the battle of the Sambre where the enemy finally crumpled up. The divisions most concerned in giving the "coup-de-grace" were the 61st, the 4th, the 1st, the 32nd, the 25th, the 50th, the 13th, the 17th, the 38th, the 37th, the 62nd, the Guards, New Zealanders, the 24th, the 19th, the 11th, the 56th, the 3rd and the 4th Canadians in particular: The 1st Cameron Highlanders and the 1st Northampton were singled out for mention.—(Pioneer.)

France

Franco-British Agreement.

LONDON, January 18. The correspondent in Paris of the Exchange Telegram Company learns that Great Britain and France have already reached complete agreement on the question of the French frontier and the Freedom of the Seas and also on matters likely to bring the interests of other Allies into conflict. The Conference will last for three months at least and after that German assent to the Allies' programme must be obtained, but three months hence German delegates may have no status. The Exchange's correspondent of New York says the State

Department believes that economic restrictions on Germany must be relaxed if indemnities are expected. The view is expressed that the blockade may be lifted prior to the signature of the peace treaty.—(C. and M. G.)

British Representation on Peace Secretariat.

LONDON, January 20. PARIS.—Lieut. Colonel Sir Maurice Hankey, Secretary to the Imperial War Cabinet, has been appointed British representative to the Peace Conference Secretariat. The other four great Powers will make similar appointments.

France's War Aims

Statement by President of Senate.

LONDON, January 20. PARIS.—M. Dubost, President of the Senate, presided over a Senate luncheon in honour of President Wilson. He referred to France's exposure to German attacks. World harmony, he said, would only be possible when France had rid herself of the nightmare of invasion. President Wilson replying paid a glowing tribute to France's sacrifices and said there were many new elements which should help to reassure France against future attacks.

League of Nations.

British Proposals.

LONDON, January 21. PARIS.—The Peace Conference decision that belligerent nations alone will discuss and fix the League of Nations' rules is giving considerable dissatisfaction to neutrals. The British proposals for the League have been completed.

Luncheon at Senate.

To Mr. Wilson

LONDON, January 21. PARIS.—Mr. Wilson was the guest of honour at luncheon given by the Senate to-day. Replying to the toast by Mr. Dubost, in which Mr. Dubost referred to the threat of invasion under which France had lived, Mr. Wilson said: "While France as sentinel on the frontier of liberty had been building up a great country on the basis of liberty and progress, there was a large territory across the frontier covered by dark clouds of greed and ambition. France had never taken steps of aggression, but had prepared herself to hinder others from imposing their will on her. America had come to bring her understanding and would always be ready to help. If the danger threatening France should be permanent it would be a peril not only to France but to the whole world and America had come with her many elements to reassure France. There was a new world ahead and around us awake to its community of interests and knowing that its deepest interests were involved in standing together for common purpose and as France had organised against peril, so must the world organise against it. Mr. Wilson saw in the welcome extended to him not only hospitality, kindness and hope, but a clearly defined purpose. He realised distinguished honour done him in representing a nation whose heart was in this business. France had earned brotherhood of the world and had proved her metal as champion of liberty binding to herself for all time all who loved freedom and truly believed in progress and rights of man."

Germany

Majority Socialist Victory.

LONDON, January 20. AMSTERDAM.—The "Herald" correspondent telegraphs from Berlin the following result in the twenty-four Berlin polling booths:—

Majority Socialists	...	...	...	8,195
German Democrats	...	...	...	7,375
German Nationals	...	...	...	4,706
Independent Socialists	...	...	...	3,005
German People's Party	...	...	...	2,990
Central Party	...	...	...	2,254

So far as can be ascertained the Majority Socialists secured a large majority in the Schoenberg suburb. Berlin excluding the suburbs has fourteen hundred thousand voters of whom at least twelve hundred thousand voted at 830 polling booths. Strong police patrols guarded the voting urns against a rumoured intention to destroy them. Troops guarded others throughout the night at the voting booths. Hence counting was delayed. Firing including machine-gunning occurred during the night in the vicinity of the "Vorwaerts" buildings. The Government troops retaliated, whereupon the Spartacists discontinued. Apart from the sporadic firing nothing important occurred in Berlin. The elections were carried out without disturbance. A feature was the voting for the first time of woman and soldiers. The former were particularly in evidence. Families mostly proceeded "en bloc" to the polling booths led by the head of family. Serious disturbances occurred at some provincial places. Spartacists fired at the booths at Ham-born, partly prevented voting at Kattowitz, and stole the voting urns at Dinslaken.

COPENHAGEN, January 21.—A message from Hamburg states that the elections there passed off quietly. There was heavy polling.

Search of Arms.

LONDON, January 21. AMSTERDAM.—During the election day in Berlin the Government troops constantly searched pedestrians and occupants of motor cars and carriages for arms.

Post-War Trade.

Rumoured German Activities.

LONDON, January 20. A message the "Daily Express" from Berlin contains a warning that hundreds of thousands of Germans are busily planning to come to England and America and resume worldwide business operations as soon as steamers recommence.

Immense Crowds Vote. Very Few Disturbances

LONDON, January 20. The National Assembly elections passed off without any special incident. Outside the various polling booths immense crowds, including a great many women, waited patiently and calmly for their turn to vote. Strong forces of Government troops occupied all the important points and also patrolled on foot and in motorcars. The voting in Berlin, Potsdam and Spandau was extraordinarily heavy. A notable spectacle in Berlin was the nuns proceeding to the polling booths in bodies. Reports from the provinces also indicate heavy polling, but very few disturbances.

AMSTERDAM.—For the purposes of the National elections, Germany was divided into thirty-seven electoral districts. Every man and woman aged twenty had a right to vote. There were separate polling booths for men and women. The system is proportional representation. The final results will be known on the 25th instant.

Germany's Representatives.

LONDON, January 20. A telegram to the "Times" from Berns says Count Rantzau and Herr Scheidemann will represent Germany at the general Peace Conference.

America

Return of Dutch Ships.

LONDON, January 21. NEW YORK.—All requisitioned Dutch Ships, except those engaged in Government service, will be returned to their owners as fast as they become available at American ports.

Russia

Constituent Assembly Convened.

LONDON, January 19. PARIS.—The Paderewski Government is convening Constituent Assembly on February 9th. It has called up the 1898 class in Russian Poland.

Fighting in Esthonia.

LONDON, January 20. HELSINGFORS.—An Esthonian "communiqué" records that the Esthonians have taken prisoners the enemy's Seventy-sixth Regiment comprising 500 troops.

Luxemburg

Luxemburg's Foreign Policy. Cordial Relations with Allies

LONDON, January 20. LUXEMBURG.—The Grand Duchess has issued a proclamation, declaring that the country's international relations must be based on cordial friendship with the Allies. (ASSOCIATED PRESS.)

Delhi

The Reform Scheme. Manifesto by Moderate Party.

Some prominent leaders of the moderates have issued a manifesto restating their position with regard to the Montagu Chelmsford Reform Scheme in view of important political events that had happened since the All-India Moderate Conference met at Bombay. The signatories to the manifesto include the Hon'ble Mr. Surendranath Banerjee, the Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri, the Hon'ble Dr. T. T. Bhadur Sanyal, the Hon'ble Mr. C. Y. Chintamani, the Raja of Digapattiyas, Sir Benode Mitter, the Hon'ble Mr. P. C. Mitter, Sir Nilratan Sircar, Sir Devaprasad Sarbadhikary, Sir Rajendra Nath Mukerjee, Mr. Prithwis Chandra Roy, Mr. Satyananda Bose, Mr. D. C. Ghose, Mr. C. C. Ghose, Mr. B. L. Mitter, Mr. J. N. Roy, Mr. B. A. Nag, Mr. D. N. Chakravarty, Babu Krishna Kumar Mitter, Mr. Heramba Chandra Maitra, Dr. S. P. Sarbadhikary, Kumar Arun Chandra Singh, Messrs. R. Nibaran Chandra Roy, Narendra Kumar Bose, B. C. Chatterjee, J. N. Ghose, J. N. Bose, and Fanindra Lal Day. The manifesto says: Important events that have happened since the All India Conference of the supporters of the Montagu Chelmsford scheme of Indian Constitutional Reforms which was held at Bombay at the beginning of November 1918 under the presidency of the Hon'ble Mr. Surendranath Banerjee, suggest the desirability of our restating our position clearly in relation to the Reforms. The two committees on Franchise and Functions have been taking evidence in the different provinces; the full report of the House of Lords' debate on Lord Middleton's motion has been received in India; a new House of Commons has been elected; the annual session of the Indian National Congress has been held at Delhi and it has come to public notice that "Civil Service Associations" are in being which are interesting themselves privately in the Reform scheme from the point of view of its possible effect on the position of the service in future. The speeches in the House of Lords show that opinion at least in the more conservative circles in England, has stiffened against the Reform Scheme, while the defeat of Lord Middleton's hostile motion by the narrow majority of four is a sign, the meaning of which will not, we venture to think, be overlooked by any one, nor can the result of the general election be said to have brightened India's prospects. Several members of the last Parliament who took a friendly interest in the cause of Indian Reforms have failed to get seats in the new House. It is true that no responsible man has sought to go behind the declaration of the 20th August, 1917, and it may be assumed that the question of Indian Reform will not be shelved indefinitely, but the point of importance is that the scheme put forward by the Secretary of State and the Viceroy should be embodied in an act of Parliament in the course of this year, if possible with the improvements and extension which even its supporters

think to be most desirable. Any attempt at whittling down the scheme in response to the position in England and in India will be keenly resented and resisted to the utmost of their power by the most ardent of its supporters and the most moderate among Indian Politicians.

Disapproval of Reactionary Attempts.

Just as we disapprove of all reactionary attempts, so also we deplore that the Indian National Congress should have passed resolutions which in our opinion not only amount to a rejection of the scheme as it stands but, also lay down a course of action highly detrimental to the best interests of the country. We have in mind the resolutions passing

A Vote of Censure

upon the British Committee and thus paralysing its activities at this juncture, sending a deputation to England with no discretion vested in it but bound by a resolution of the Congress to advocate and press for a set scheme and lastly putting forward three gentlemen as representatives of India at the Peace Conference and thus raising a laugh in the country since only Governments and not unofficial bodies like the Indian National Congress can send such representatives. That there should be a

Substantial Transference of Power

to the people acting through the Legislative Council is common ground to all Indian reformers. It is clear that the Montagu Chelmsford scheme does propose a very good beginning in the desired direction, and it has the further merit of providing for future stages of progress towards the goal of complete responsible government. The scheme is not perfect and is capable of improvement in several important particulars. It is the duty of every Indian reformer to make the best endeavour he can to obtain improvements which will make the scheme more conveniently workable and more adequate to the conditions and requirements of the situation in India. Nothing would have been more helpful to the cause that all Indians have equally at heart than they should have made a united endeavour to persuade the authorities to accept reasonable and practical proposals of improvement, on the basis of a common whole-hearted acceptance of the scheme as far as it goes. We consider it unfortunate in the extreme that the attitude of antagonism assumed by a section of Indian politicians who although far from representing the majority of their countrymen have succeeded in organising for the present a majority in the Congress which was founded and built up by wise and far seeing patriots who had the correct political instinct and knew when to seize occasion by the hand has rendered such

United Action Impossible

and in consequence many old Congressmen, much against their will, had to abstain from the two sessions of the Congress held in 1918, in order that they might be able to organise an effective support of the scheme and also work in a friendly spirit for desirable improvements therein. A careful survey of the political situation in England and in India in all its aspects leads us to think that

It is a Vain Hope

that the Montagu Chelmsford Scheme will be altered beyond recognition as the Congress wishes. We are persuaded that it is the part of wise patriotism at present to accept the scheme, to prevent its being narrowed or curtailed in its scope, and to seek for improvements that can be effected without its frame work being destroyed. We therefore feel ourselves compelled to say that we cannot endorse many of the resolutions that found favour with the majority of the delegates of the last Congress or approve of their general attitude towards the Reforms. We must equally protest against every attempt, by whomsoever made and by whatsoever manner, at any mutilation of the Montagu Chelmsford proposals. We are constrained to utter

A Grave Warning

against the inevitable, disastrous effects of such a grievous mistake on the future relations of the British Government and the Indian people which will result in discontent and agitation on one side followed by repression and suffering on the other. That would indeed be a bitter irony after the glorious victory that Britain and her Allies have won for liberty and justice, and a sad commentary on righteousness in international dealings which has been so often affirmed by the great statesmen of the age.

We Dissociate Ourselves

from extremism of all varieties, radical or reactionary; we stand for the policy of the gradual attainment of responsible government enumerated in the creed of the Indian National Congress and the Declaration of August, 1917.—We are satisfied that the Montagu Chelmsford proposals of Reform are a concrete expression of this policy, and worthy of support both in England and in India, and we therefore make an earnest appeal to all to accept the scheme and help in its translation into law at the earliest possible date.

Congress Deputation.

The Secretary to the All-India Congress Committee intimates that the committee appointed by the Delhi Congress to elect members for the Congress deputation will meet at Delhi on the 4th February.

United Provinces

U. P. Items.

ALLAHABAD, January 21. Sir Harcourt Butler arrived in Allahabad from Delhi on Sunday. All the Secretaries to the Government have also come.

The Finance Committee met in Allahabad on Monday. The Select Committee on the Primary Education Bill will meet to-day. The Board of Public Health and the industrial section of the Board of Industries will meet to-morrow. There will also be a garden party at Government House to-morrow.

A meeting of the Legislative Council will be held on Friday and the Convocation of the Allahabad University on Saturday. His Honour the Lieut. Governor will leave for Lucknow on Sunday night.

BOMBAY

Bombay Corporation Condoles Their Majesties

At the Bombay Municipal Corporation meeting on Monday a resolution was passed giving expression to the Corporation's condolence and sorrow at the sad and untimely death of His Royal Highness Prince John. No other business was done and the meeting was adjourned out of respect to the memory of the deceased Prince.

BOMBAY, January 21.

This morning the mill hand strikers again assembled behind the Crescent Mills at Parel. About 30,000 were present. Speeches were delivered asking the men not to go back to work until their demands were conceded. Eventually the strikers decided to march in a body to the Government House and request His Excellency to interfere on their behalf. The Police thinking it inadvisable to allow the huge body of men proceeding towards the Government House decided to stop them. Superintendent Jones and an Inspector of Police were already in Ferguson Road near the meeting and from police headquarters at Jacob Circle the Commissioner of Police and several other police officers hastened to the spot. The strikers leaving the meeting ground came towards Ferguson Road in a body on their way to the Government House. They carried long pole at the top of which was stuck up thatching, on one side of which was a paper written in Marathi handwriting setting forth the strikers' demands. On the other side was posted another piece of paper containing an appeal to men to behave peacefully. The Police asked the men to stop and addressed them pointing out that it was impossible to allow such a huge crowd to proceed to the Government House. The strikers were told if they would agree to send a small and representative deputation with five men from each mill no objection would be raised. In the meantime a detachment of Light Horse and Lancers came to the spot to assist the police. The majority of strikers appeared to be not willing to act up to the advice. After being held up for over half an hour and lectured to for adopting reasonable attitude the majority of the men retreated. A large body of men still hung on where discussion was going on. At about noon the Commissioner of Police returned to the scene and addressed the men in Marathi. He advised the strikers to think over the situation and go back to work. He told them that if they crowded the streets in large numbers they would be dispersed. Most of the crowd then dispersed and such of those who remained were driven away by the military.

A Soda Bottles Car Looted.

This morning a number of mill hands looted a cart containing soda water bottles while it was passing along Tardeo. Three arrests had been made in this connection. Many shops in Chembazar remain closed to-day. To-day strikers about four thousand in number collected in front of Sakareri Petit Hospital and held a demonstration there. The Police on receipt of information hastened to the spot and the gathering dispersed.

Millowners Concede.

BOMBAY, January 21. The millowners of Bombay have conceded to the demands of millhand strikers to the following extent:—A twenty per cent increase in wages making a total of 35 per cent advance on pre war rate and also a bonus of 20 rupees all round.

Mill Owners Association.

By order of the committee of the Bombay Millowners' Association the following notice has been posted in Marathi on all mills late to-night so that work people shall have it before them in the morning: The following alterations in the conditions of employment of mill hands are announced:—(1) An advance of a further 20 per cent will be given over the present war bonus as a special allowance in consequence of the prevailing high prices of foodstuffs. (2) The Millowners recognise that the past year has been a hard one for all employees owing to epidemic and other causes and they therefore have agreed to augment the wages for the month of January which will be paid in February as follows:—(a) Men, women and children who were on the muster roll of the mill for 12 months or over on the 31st December 1918 will receive a bonus of Rs. 20; (b) men, women and children who were on the muster roll of the mill for nine months and less than 12 months will receive a bonus of Rs. 15; (c) men, women and children who were on the muster roll of the mill for less than 9 months will receive a bonus of Rs. 10; (3) no pay will be given to any employee of the mill for the days or part of a day the mill has been stopped by order of the committee of the Bombay Millowners' Association.

BOMBAY, January 22.

LATER.—On enquiries made this morning it is ascertained that notwithstanding the concessions granted to mill hands as already reported they have not resumed work. The strikers say that unless their demands are fully conceded they will not go in for work.

CALCUTTA

Plague in Barrackpore.

CALCUTTA, January 21. An outbreak of bubonic plague is reported at Barrackpore. The disease appeared towards the end of last week and immediate measures were taken by Mr. Stevens, the Magistrate, to localise outbreak. Both Europeans and Indians wherever possible have been advised not to allow their servants to go into bazaar but to give them quarters for sleeping in their own compounds. The Sanitary Commissioner of Bengal has also sent assistance. Up to now some twenty cases are reported to have occurred. It is believed that plague was brought to Barrackpore from Patna or Gya.

European Cheat Convicted.

Mr. Keay, Second Presidency Magistrate, Calcutta, disposed of the case against Sergeant R. Gordon of the Calcutta Police who was charged by Nika Mull, a cloth merchant with cheating in respect of 200 pairs of dhoties by representing that dhoties were wanted by the Commissioner of Police for courtesans for duty on the occasion of the visit of H. E. the Viceroy to Calcutta. The Magistrate in the course of his judgment observed that the complainant discovered the fraud on presenting his bill at the office of the Commissioner of Police. The accused was convicted and sentenced to one year's rigorous imprisonment.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

Bombay

No Resumption of Work. Strikers' Fears and Demands, STONE-THROWING AND LOOTING.

BOMBAY, January 20.

To-day the mill strikers gathered in large numbers and had a meeting near the Crescent Mills. About fifteen thousand men were present. Speeches were delivered, ordering men not to go back to work until notices had been put up in front of all the mills to the effect that their demands would be conceded. A member of the Kamgar Hitavardhak Sabha made his way to the meeting, and in the course of his address asked the men to take up a responsible attitude. Some questioned his "locus standi" and none showed an inclination to follow his advice. The gathering dispersed at about noon in various directions. A majority of strikers, even after the conference with the Governor on Saturday, still think that if they go back to work the mill-owners will not concede all the demands put forward by them. Attempts were made this morning to reopen some of the mills specially at Tardeo and Girgaum. A few men turned in for work at each mill, but had to be released in about a couple of hours as it was found impossible to continue work with such a small number. At Tardeo a mob of strikers attempted to create disturbance by throwing stones. They were dispersed by the police. Later on at about 10 o'clock a mob of over 200 men came down from Tardeo towards Gamdevi. Near Nana's Chowki at Grant Road they attempted looting two sweetmeat shops in the locality first receiving their attention. The divisional police from Gamdevi hastened to the scene and chased away the crowd. Reports are also received that at about nine o'clock this morning some of the strikers belonging to the Government Dockyard looted pawnshop and sweetmeat-sellers' shops. Four arrests have been made in this connection. Necessary police and military precautions have been maintained all over the strike area. On the two mill hands who were injured by gun shot wounds at Mahim on Wednesday, one has succumbed to-day to his injuries.

The Present Situation.

Describing the situation in the city to-day, the "Times of India" representative says:—Various reasons have been suggested for the unwilling attitude adopted by the millhands during the past two days since the good advice given to them by His Excellency the Governor. One of these is that after their experience of disputes with their masters in previous years the men have lost faith in the influence of the jobbers and other leaders over the mill-owners. In the past, they say, whenever they were induced to return to work by the jobbers they had found demands for which they had gone on strike were not wholly granted afterwards. They are, therefore, unwilling to resume work without at first seeing a notice posted at the mill gates as to what concessions their masters are prepared to give them. It was apparent at the mass meeting of mill hands held at the Crescent Mill this morning that the meeting was called under the auspices of the opponents of the Kamgar Hitavardhak Sabha and was attended by about eight thousand men. Some representatives of this Sabha were specially sent to the meeting to appeal to men not to spoil the good effect of the Governor's advice, but to go and resume work. One of these representatives was Mr. Rajaram Balkrishna Pulisapure, who on rising to speak, was asked what right he had to address the meeting. He told them that he was a representative of the Kamgar Hitavardhak Sabha and that he had come on a mission of peace. After some consultation the organizers of the meeting allowed him to speak. Mr. Pulisapure then made an eloquent appeal to the men to return to work and told them that those who were willing to do so would be quite welcome to go with him to their mills in his motor car. Some of the leaders in reply told him to go first and bring the millowners there and said that men would not return to work. Other speakers then urged the men to be united and to continue resistance until the employers yielded. The same spirit was displayed at some mills at Tardeo which were opened in the morning at usual time. The men waited outside the gates and would not enter though invited to do so. They said their masters should first post a notice announcing what concessions they were going to make. They were told that an hour after resumption of work such notice would be posted, but they refused and after loitering about for some time dispersed. It is reported that the next move of the extreme section of strikers is to carry on a campaign of passive resistance such as was resorted to by the millhands of Ahmedabad during the great lock-out last year. Bai Anasuya, a sister of a leading millowner of that city, closely identified herself with the cause of the millhands on that occasion, and she is now on a lecturing tour among the millhands of Bombay. A suggestion has now been put forward that workmen should go to the houses of Hindu millowners, sit on their door steps and take a solemn vow not to eat or drink unless their demands are complied with. A meeting of strikers numbering about 4,000 was held this morning on the maidan behind the Crescent Mill, Lower Parel. It was obvious that those who addressed the meeting seemed bent upon stiffening the people's attitude and inducing them to stick to their resolve not to accept anything less than a written undertaking from the millowners conceding the men's demands in full before resuming work. That this attitude did not appeal to a majority of the men was also evident from the fact that every proposal which would tend to prolong the strike did not meet with any support. Many appeared to secretly entertain a desire to end the strike by some means or other, but dared not give open expression to their desire for fear of malcontents. The whole discussion at the meeting gave one an impression that, with the exception of few persons, a majority were in favour of bringing about an end to the strike by some means or other.

Mr. Joshi's Views.

Mr. N. M. Joshi, of the Servants of India Society, who has been interesting himself among mill operatives and Secretary of the Social Service League, related his experience after having very recently had a visit round the chawls where the millhands live. With regard to the meeting of H. E. the Governor with the representatives of mill operatives, Mr. Joshi said that a section of the men was inclined to return to work, but a majority wanted a definite assurance with regard to their demand. He was led to believe from the attitude and conversation that the men were determined to continue the strike at any cost till their grievances were redressed. Mr. Joshi on being asked whether he knew the attitude of the mill owners said that he had an opportunity of meeting some of them, and he believed that the strike would come to a satisfactory end very soon as the millowners seemed to take a right view of the situation as Mr. Joshi expressed, and seemed to be, in his opinion, unwilling to put their employees to any hardship.

Looting Feared.

It is understood that the men who generally buy their foodstuffs on credit are likely to be looted that facility. It is apprehended in some quarters that it may end in a looting expedition by strikers.

The Strike is Still On.

The hope that labour strike will come to an end to-day has not materialised. The strike is still on. Majority of a lakh of fifty thousand mill hands have not showed any inclination to return to work and the same could be said of the dockyard strikers. The employees of cloth market such of those that are still holding out seem to be wavering. This morning some 650 men belonging to the drainage department of the Bombay Municipality downed tools demanding increase in wages. Attempts made early this morning to resume work in some of the mills failed. A certain percentage of men turned up for work but they had to be released in about a couple of hours either due to their entirely inadequate number or to the demonstration held outside the mills concerned by those who were not willing to work. Minor disturbances and stray looting are reported from two or three localities.

Cloth Merchants' Decision.

BOMBAY, January 21.

A general meeting of cloth merchants was held yesterday evening when it was resolved to give an increase of Rs. 6-4-0 to employees receiving a salary of Rs. 25 and below that amount, and those receiving salary between Rs. 25 and 50 per month are offered an increase of Rs. 7-8-0, and those whose pay exceeded Rs. 100 are offered an increase of Rs. 10. The decision was communicated to the strikers who, it is expected, will resume work this morning.

Situation Grave.

BOMBAY, January 21.

The situation with regard to the labour strikes in Bombay continues to be grave. Mill strikers numbering about 1,50,000 are still out. About 1,000 other workers of the P. and O. and about 500 of B. I. S. N. Dockyard struck work this morning demanding more wages. They are orderly. The cloth market employees and B. I. N. Dockyard men have resumed their work. All three railway workshops are working to day.

The G. I. P. Ry. Employees' Grievances, Agent's Reply to Petition. Important Concessions.

BOMBAY, January 21.

Yesterday evening the men of the G. I. P. Railway workshop at Matunga received the Agent's reply to their petition which was conveyed by means of handbills printed in Marathi and Gujarathi, distributed to all men on leaving the workshop. There were eight demands made by the men. The Agent took them seriously and replied to them one by one. In regard to the first and second the Agent says he is unable to grant the request regarding gratuity and wages in respect of the days that the men were on strike in 1918. In regard to the third, namely war allowance, the Agent makes it clear how the increase sanctioned on the 15th of January last, is to operate. Those who are getting up to Rs. 30 will get an increase of 20 per cent. in their wages, and such employees will not get the grain compensation allowance which they now get. Those receiving a salary from Rs. 30 to Rs. 100 per month will get an increase of 10 per cent., the intention being that every grade of men carrying up to Rs. 100 per month should get an increase of 10 per cent. It is said that more than 10 per cent. has been paid as grain allowance and that the concession which was first announced did not suit certain classes of workmen. For that reason these are revised and an increase of 10 per cent. has been given to all grades of men earning up to Rs. 100 per month from the 1st of January, 1919. Those who now receive grain allowance will continue to get it. This will make an increase of 10 per cent. in the wages of every workman. In regard to the hours of working which the men wanted to be 208 in a month, the Agent says that he has been informed by the Loco Carriage and Wagon Superintendents that it is not possible to accede to this request, but if in any month the average working hours do not come to 208 on account of holidays overtime will be allowed to men and in that way 208 hours will be made up. With regard to the demand for free passes for going to their work the Agent says that he is agreeable to the grant of free passes to men but as arrangements will have to be made for extra carriages by the General Traffic Manager free passes will be granted from the 1st of March, 1919. Regarding the demand for free passes the Agent announces that such of the workmen as have completed 12 months' service will be allowed free passes twice a year. It is not possible to give passes by mail on account of the curtailment of passenger trains and consequent overcrowding, but it is pointed out that the Delhi Express will be continued after some time, and the men will be allowed to travel by that. In regard to the last demand that assistant mechanics should be promoted to be mechanics, whenever there are vacancies, the Agent says that promotions will be given to assistant mechanics and apprentices whenever they are found fit. No outsiders have been brought in and the rights of the assistant mechanics have not been overlooked because the demand is greater than supply. In conclusion the Agent states that in meeting

the demands of the men the Railway Company has treated its men with generosity and that in return he hopes that the men will try their best to continue the happy relations that subsist between the company and its employees. The men are warned that if they do not accept the decision the offers that had been made will be withdrawn. As stated the Agent's reply was handed to the men in the evening when they were leaving the workshop so that they might have time to consider it before they return to work on Tuesday. Opinion seemed to have been divided among men last night as to whether they should accept the reply or not.

Calcutta

Bengal Legislative Council.

Yesterday's Meeting.

CALCUTTA, January 21.

A meeting of the Bengal Legislative Council was held this morning at Government House, H. E. the Governor presiding. Before formal proceedings commenced His Excellency expressed regret at the sad death of the Hon'ble Sir Eden and the loss sustained by the Council by the death of so active a member of the Legislative Council. The Hon'ble Sir Dayanand Sarbadhary moved a resolution expressing grateful thanks of the Council to His Majesty the King Emperor for the appointment of Sir S. P. Sinha as the first Indian Minister of the Crown, and also expressing thanks to the Prime Minister and congratulations to Sir S. P. Sinha.

The Late Prince John.

Before speaking on the resolution the mover referred to the sad death of Prince John and said that respectful sympathy of the whole of India was by the side of Their Majesties in their recent bereavement. Referring to the resolution the mover said that the appointment of Sir Satyendra was an indication that the message of hope given by His Majesty was being slowly translated into action. The appointment was a sign and symbol of constitutional changes that were coming.

The resolution was cordially supported by various non-official members.

Sir S. P. Sinha.

His Excellency on his own behalf and on behalf of the Bengal Government heartily endorsed the sentiments expressed by the mover of the resolution. After referring in feeling terms to the bereavement sustained by Their Majesties in the loss of their youngest son His Excellency desired to associate himself and his Government with the mover of the resolution. In thanking Their Majesties for appointing Sir S. P. Sinha as member of the British Cabinet His Excellency rejoiced at the appointment both on national and personal grounds. He saw in it a striking proof and remarkable example of His Majesty's determination in furthering in ever increasing degree the co-operation and assistance of the best men of India in the solution of problems affecting England. In India it was said by some but not with justification that the British Government were in the habit of making promises easily but were not careful in fulfilling them. The appointment of Sir S. P. Sinha could dispel that illusion and show that the British Government had every intention of carrying out the pledges given. His Excellency rejoiced at Sir S. P. Sinha's appointment on personal grounds because in the difficult task of governing this Presidency he had always the cordial co-operation, valuable advice and never-failing assistance of Sir S. P. Sinha whom it was difficult to find a more valuable and delightful colleague. The resolution was put to vote and carried unanimously.

The I. C. S. Association.

The Hon'ble Mr. Ambica Charan Muzumdar asked a question regarding the formation of the Indian Civil Service association in Bengal. The Hon'ble Mr. Kerr gave the following reply:—The Indian Civil Service Association was formed in Bengal in 1894. The objects of the association are (1) to deal with questions affecting the interests of the Indian Civil Service as a body, (2) to promote unity among its members, and (3) to ascertain and formulate the views of the Indian Civil Service on matters in connection with which in the opinion of the Association a knowledge of the views of the service would be useful to the Government. After the territorial re-adjustments of 1912 a separate branch of the Association was formed in Behar and Orissa. Membership of the Bengal branch is open to all officers of the Indian Civil Service serving in Bengal and Assam. There are at present 130 members of the Bengal branch of whom eleven are Indians. The Association has no regular office. Its affairs are managed by a general committee of five members elected annually. The members of the existing committee are Mr. K. O. De, Mr. A. R. Cuming, Mr. H. R. Duval, Mr. A. J. Chotznor, Mr. J. A. L. Swan, Mr. H. M. Veitch is the Honorary Secretary.

Release of Detenus.

Babu Akhil Chunder Dutt moved that all detenus interned in Bengal be now set at liberty. The motion was not supported by any member but was opposed by Mr. P. C. Mitter and Rai Dabendra Chunder Ghose as also by Sir Henry Wheeler on behalf of the Government. The motion was lost. The Council adjourned till the 18th February next.

A Sad Accident.

CALCUTTA, January 21.

Last evening at about 7 a European gentleman named Macdonald said to be an employee of Burn and Co., Howrah, met with his death under tragic circumstances. It is stated that the deceased as he came out from his office saw the line blocked as then a train had just started from Telkul Ghat station. He thought that he would easily get through by jumping through the space between the two moving carriages and in his attempt to do so he slipped and was run over and killed.

Lord Ronaldshay Returns to Calcutta.

H. E. Lord Ronaldshay returned to Calcutta on Monday morning from Delhi after attending the Conference of heads of provincial Governments.

Sir James Meston Arrives at Calcutta.

Sir James Meston arrived at Calcutta on Monday. It is understood he will have an important Conference with the Bengal Chamber of Commerce.

విజయనగరం } యనమండ్ర నారాయణమూర్తి,
16-1-1919. { శ్రీ విజయనగరం మహారాజువారి ప్రయత్నము
                                శేకటినీ.

నుండరము !   లాభకరము !!   ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ
మా చుండలను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనుచువలయు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారులకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. క. రాజు, ముందుగా చీట్లు పంపినచోకి క్యాలండరు ఖరీదు వో మా జవాబువారి యుండదు.

గొని ప్రయోజనములను పొందవలసింది. కావలసినవారు వెంటనే తెలియజేసికొనుట యుక్తము.

ఈ క్యాలండరులను పొందవలయుననుచున్నవారు క్రింది వివరములను పాటించుటకు బాధ్యులు.

కామరత్నము	పండ్లసాడి	మోహనితలము
తప్పి 1-3 0-6-0	తప్పి 1-3 0-2-0	నీచా 1-3 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపదము

నగ్గు, వైష్ణవము, పాదతేనె, రొమ్ముపడితేనె, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
తెలుగులు, చిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు విద్యామృతము.

క్యాలెండరు 1-కి రూ. 0-8-0; తపాక 1-కి రూ. 8-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ప్రేరిక్లె, బాంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆత్మ విజ్ఞానము

విజ్ఞానమును విజ్ఞానమునకు అర్పింపి.

గొప్పమున కర్మావధానము నుండిన కాశ్చీయచర్య
(గంజుల రై:- వా. జగన్నాథస్వామిగారు, వి. పి.

విజ్ఞానము అర్థము గ్రంథము. వెల రూ. 1-0-0.

వ. వేదము, బుద్ధివృద్ధికా కార్యాలయము

పోస్టు వాళ్ళు 213, మదరాసు.

కారదాంబ

ఇది శ్రీ భక్తబోధిని మహా నాటకము.

పండుమరాచార సంస్కరణమునకు మార్గ
మందుజూపబడినది. అందునకు జదివి తిర
వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టు వేరు.

అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు

మంచి బుద్ధివ్యాకు నీరా. (1261)

అన్ని సీరాలకంటెను శ్రేష్ఠతమమైనది. మిక్కిలి
కాత్మనది. అందరిచేతను మిక్కిలికొని యాడబడినది. ఒకమాత్ర
ఒక బుద్ధినిండ నీరా యగును. 144 మాత్రము ఒక రూపాయి.
7 గ్రాములు గల పెట్టె 1-కి వెల రూ. 6-10-0 లు.
ఎట్టు, పనులు పచ్చని సీరాలు గ్రాము 1-కి రూ. 1-4-0 లు.
ఉత్తరప్రదేశ్ కరములు ఇంగ్లీషుభాషలో నుండవలయును.

The Manager, Swarnamayi Ink Store,
5, College Square, (W) Calcutta.

శ్రేష్ఠతరమైన ఫౌంటెన్ కలములు

క్రొత్తవరు, ప్రసిద్ధమైన ఫౌంటెన్ ఫౌంటెన్ కలములు 1-కి
రూ. 3-8-0, చాటర్ మస్సు ఐడియల్ 7-8-0, సేప్టి వాటరు
మస్సు రూ. 11, స్పాన్ రూ. 7, సేప్టి స్పాన్ 9-8-0, పెన్స్టా
(నెం 210) 4-4-0, అల్ట్రా (నెం 2-12-0, పెన్డ్లిక్ 0-15-0.

R. K. Nathan & Co.,
Fountain-pen Specialists, Triplicane, Madras.

మీ కవనరమయినచో

మంచి ప్రసంగంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని కవనము గురించియు,
ఉప్పు, ఇనుపవాసములు, పంపులు సంపులుగ పంచబడిన లేకులు కోణములుగా
నిచ్చుట్టి ఇనుపకాట్టలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని
విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతిపందర్భముల సలహా
పొందవలసిందని. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరి
మొదలైన వానిని సకాలములో సరఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు పొందినవారు.

విలాసము... ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సెల్ ఇండియా ఇంజనీరింగు లిమిటెడ్, తిరువల్లూరు నెం 655 రు,

389

మదరాసు

(ఈ కంపెనీవారి గోడనప్పుడు ఈ ప్రతికేతు చూడ నునవలసిన గోరుతున్నారు.)

అధి

గర్భాశయ రోగనివారీ:- శ్రీలక్ష్మి గారి

ముకుళుల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాక్సి
గాను, తక్కువగానుపోవుట, తమమరొగము, సంభావనీ, రక్తహీనత,
మలబద్ధకము, గూతకావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికార్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమత్య వ్యాధి
లను తుడుచును.

పెద్దబుడ్డి రూ 8.0-0. చిన్నది రూ. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ప్రావళ్యము:- ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ
కము, అల్సరు, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ
ప్రమాములు, గుళిసంకటములు, నిస్సత్తున, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునలన కాంతిని
ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రూ 8.0-0. చిన్నది రూ 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారీ బుడ్డి 1-కి రూ. 1-10-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
పోతునమనన అగ్ని రోడ్డు, ఎగుంబూరు, మద్రాస్.
166 (కాంతి:- 9, చందన వీధి, మద్రాసు)

301 పాఠ్యపు పేంకటాచల 394

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.
లోకానుమూర కస్తూరిమాత్ర ల విద్వజ్జనము
క వి కిం పు డు.

ప్రతి పర్వరమునకు బుడ్డిలకొలది పీసాను విక్రయించు
వడుచున్నది.

ఇండియావారు మృగశిర శాఖ; ఇర్రా, సిహా, బు
మియ్యెల్, గోవా, ఫీజ, బలెడ్, ఈస్ట్రా, మున్న
ప్రజేతములవారు బూడ పి సిద్ధాంతమును, ఉపసంహరించు
చున్నారు.

మహాభాగము "పాశ్చాత్య అంశానుమూర" కస్తూరి
మృగశిర పీసా మీ యింటు నున్న యెడల, మాటికి కెచ్చుట
నమయామును, నిరీక్షించి, ముంకపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శిలము, శిలవారము, అబ్జుడు, పూర్వచారము,
ఇగ్గము, మాంబుము, మలబద్ధకము, కన్ను, గజము శివీ,
బలహీనత, అనాశోగ్యము, పెద్దపిటిగిండి గలగు విచారము,
విద్య విద్యలకు గలగు జ్వరము, కష్ట, వాయువు, మిరియ
ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతముల సేవనచే వాత్సర్యముగా
పొయి గుణము గలగును.

తైత్తిర్యాలలో ప్రతీదిభము అనువర్తించు నుచుమోగ
కములకు కర్మాటక మూలకలనుండియే యోషాభములను
తయారు చేయుచుండును.

శిశువులైన యావ్యాపార తురులు, ప్రతి పీసాను
చును ఉంచును; చూచి పిసికోనకతె.

అనుపానవృత్తు, ప్రతి పీసాలో నూ
యింపును. 260 మాత్రమున పీసా లోకా
మాత్రము.

5 పీసాని రోగముల తెలియించును. అందు
కులము అర్చనోశురీ రూ 1-10-0
12. పీసా లోకాపారి కొనిన 2-10-0
23. పీసా లోకాపారి కొనిన 2-10-0

నమ స్తోగములకు మార్గము నున్న
పీసా సిద్ధాంతములతోరవను.

ప్రతి పీసారానువైద్యశాల, మున్నూరు.

